

IZSÁKI ÁMK ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
- PEDAGÓGIAI PROGRAM -

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés alapprogramjáról
- 20/2012./VII.31.) EMMI rendelet a nevelési –oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (A helyi önkormányzat a (4) bekezdés szerinti kötelező feladata ellátása során a nemzetiségi jogok érvényesülése érdekében - a településen, megyében élő, adott nemzetiséghez tartozók kezdeményezésére - megteszi a szükséges intézkedéseket a helyi önkormányzati óvodai ellátás nemzetiséghez tartozók által történő igénybevételének biztosításával (megszervezésével, megszervezésének a feladatellátásra kötelezett által történő megszervezésének kezdeményezésével) kapcsolatban. A településen meg kell szervezni és fenn kell tartani a nemzetiségi óvodai nevelést, továbbá a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatást, - a roma nemzetiség esetében a (3) bekezdés szerinti igénynek megfelelően - ha ezt ugyanahhoz a nemzetiséghez tartozó legalább nyolc (gyermek) tanuló törvényes képviselője a fenntartótól kérte, és az óvodai csoport, iskolai osztály a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései alapján megszervezhető.
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 2023 évi LII törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 26/1997. (X.3.) NM rendelet az iskola- egészségügyi ellátásról(1) A 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátásban (a továbbiakban: iskola-egészségügyi ellátás) való rendszeres részvételéről [a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 10. § (1) bekezdés b)-c)

pont] az óvodák és iskolák (a továbbiakban együtt: nevelési-oktatási intézmények) e rendeletben foglaltak szerint gondoskodnak.

- 277/1997.(XII.22.) Kormányrendelet a pedagógus- továbbképzésről, a pedagógusszakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

- Az óvoda hatályos Alapító Okirata

- - 15/2013. (II.26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
15/ 1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről A rendelet hatálya kiterjed valamennyi személyes gondoskodást nyújtó ellátásra, az ellátásban részesülő gyermekekre és szülőjére, törvényes képviselőjére, a fiatal felnőttre, továbbá a fenntartóra, az ellátást nyújtó személyre és intézményre. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

- Nevelőtestületi határozatok

- 48/2012. (XII.12.) EMMIB rendelet a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

- 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról – 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

- 661/2023. (XII. 29.) Korm. rendelet az egyes fenntartók által kifizetendő esélyteremtési illetményrészhez kapcsolódó támogatásról, valamint a 2024. évi kiegészítő költségvetési támogatásról, továbbá a pedagógusok új élet pályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet módosításáról

Bevezető

Az óvoda bemutatása:

Izsák városa Bács-kiskun megyében helyezkedik el. A legközelebbi nagyvárostól, Kecskeméttől 30 km-re, fővárostól 90 km-re található. A legutolsó népszámlálás óta emelkedett a város lakosságának lélekszáma. A dolgozók kevesebb, mint fele helyben vállal munkát. Az aktív népesség nagy százaléka ingázik a környező települések, városok és a lakóhelye között.

Óvodánk 1894-ben nyitotta meg kapuit kb. 30 gyerekekkel. Ekkor még egy csoport működött, étkezést nem biztosítottak, a gyerekek tízórait hoztak magukkal, ebédelni hazamentek.

1948-ban államosították az óvodát, a gyerekek létszáma egyre nőtt, az 50-es évek elején már három csoport működött 140 gyerekekkel.

1974-ben a gyermeklétszám ugrásszerű növekedésével szűknek bizonyult a négy csoport, ezért egy régi épület átépítésével, felújításával a központban újabb három csoportot alakítottak ki.

A 1992-ben nyerte el már újabb arculatát a Kodály Zoltán utcai óvoda, amely eredetileg irodaháznak épült, ebből átalakítással 4 gyermekcsoportot, hozzáépítéssel pedig még két csoportot nyitottak meg.

2013-ban az önkormányzat a „Kapacitásbővítő óvodafejlesztés Izsákon” című pályázatnak köszönhetően a sárfehér óvodában 7 csoportot alakított ki.

2014 szeptemberétől a fenntartó döntése alapján már csak a Kodály Zoltán utcai épületben működünk.

2018 októberétől 7 óvodai és 1 bölcsődei csoportban fogadjuk a családok kisgyermekét.

2021. szeptemberétől 7 óvoda csoportban és 4 bölcsődei csoportban fogadjuk a családok gyermekeit.

2023. szeptemberétől 8 óvodai csoportban és 3 bölcsődei csoportban fogadjuk a családok gyermekeit.

Általános pedagógiai alapelvek

Pedagógiai programunk céljaival, irányelveivel azonosulni tudunk, annak megfelelő szellemben neveljük a gyermekeket, a nevelési elvek összhangban állnak a családok elvárásaival.

Óvodai nevelőmunkánkban fontosnak tartjuk, **annak a szemléletnek a megerősítését, amely támogatja a gyermek egészséges fejlődését, hátrányainak csökkentését, tehetségének kibontakoztatását - egyéni adottságaira is figyelve- azoknak a képességeknek a folyamatos kialakulását, amelyek segítik őt az iskolai életre való felkészülésben.**

- Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- A gyermeknek- mint fejlődő személyiségnek- egyformán magas színvonalú szeretetteljes nevelést és különleges védelmet biztosít.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- Az óvodai nevelés nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközét, a szabad játék elsődlegességét fontosnak tartja.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- A nevelőmunka alapját a tudatosság, a folyamatos tervezés, értékelés, differenciálás és a gyermek pontos ismerete képezi. Törekszik a pedagógiai gyakorlatának folyamatos elemzésére, fejlesztésére. Tájékozódik az óvodapedagógia legújabb eredményeiről és beépíti a mindennapi tevékenységébe.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket segíti, támogatja, szükség szerint együttműködve speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- Biztosítja a migráns gyerekek önazonosságának megőrzését, ápolását.

- Az óvodai nevelés a gyermeki jogok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul az esélyegyenlőség biztosításával.
- Az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modell értékű kell, hogy legyen. Az óvodapedagógus a pedagógiai céljainak megfelelő kommunikációra törekedjen a partnerekkel.

A pedagógus kötelességei és jogai:

Köznevelési törvény alapján

„a pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

A) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárható, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

B) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

C) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,

D) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,

E) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,

F) a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a gyermek teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról,

G) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások

betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,

H) a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,

I) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját, a csoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,

J) a pedagógiai programban meghatározottak szerint értékelje a tanulók munkáját,

K) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,

M) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,

N) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,

O) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,

P) megőrizze a hivatali titkot,

Q) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,

R) a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.”

S, A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló nevelése-oktatása esetében a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatott pedagógus munkáltatója az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény írásbeli kérelmére, az Nkt. 65. § (5b) bekezdése szerinti célfeladatot állapíthat meg a pedagógus részére a nevelési-oktatási tevékenységnek az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény számára történő ellátására, ha a pedagógus a megfelelő szakképzettséggel rendelkezik és vállalja, hogy a célfeladatot az e rendeletben foglaltak szerint, az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény szakmai vezetése alatt, az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény alkalmazottaira vonatkozó szabályok betartásával végzi. A célfeladat megállapításakor előnyben kell részesíteni azt a pedagógust, aki egyebekben a célfeladat ellátásával megegyező feladat-ellátási helyen végzi nevelési-oktatási feladatait. A célfeladatot vissza kell vonni, ha azt az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény írásban kezdeményezi.

T) A köznevelési intézménynek biztosítania kell

a) a 62. & (1a)-(1e) bekezdése szerint a diabétesszel élő, valamint

b) a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

Gyermekkép, óvodakép

Gyermekképünk

Minden ember szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény, ezért a gyermek fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Óvodai nevelésünk ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik.

Óvodaképünk

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig (legfeljebb 7 éves korig).

Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő. Ezek eredményeképpen a gyerekekben megteremtődnek a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Cél:

- Elősegítse az óvodások sokoldalú harmonikus fejlődését
- az életkori és egyéni sajátosságok, fejlődési ütem figyelembevételével a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését (a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is)

Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Egészséges életmód alakítása

Cél:

- Egészséges életmód szokásainak megalapozása, kialakítása
- A gyermek testi fejlődésének elősegítése
- A gyermek egészségének védelme, edzése, megőrzése, egészségben való megtartás.

Óvónői feladatok:

- Alakítsuk ki az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás és az egészségmegőrzés szokásait. (mosdó használata, öltözködés, étkezés, pihenés, betegségmegelőzés). A fogmosás szokásainak alakítása.
- A mindennapokban ismertessük meg a gyermekeket az egészségmegőrzést szolgáló ételekkel. Segítse ezt mintaadással és pozitív megerősítéssel.
- A gyermek mozgásigényének kielégítése, edzettség kialakulásának elősegítése megfelelő hely, idő és lehetőség biztosításával.
- Biztosítsunk és alakítsunk ki a gyermekek számára megfelelő napirendet
- Biztosítsuk a gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezetet.
- Baleset megelőzésre nevelés, élet és testi épség védelme, maguk és egymás megóvása pl. A helyes eszközhasználattal (kés, olló, ...), a tűzvédelem megismertetésével.
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- Mozgásos tevékenységek, játékok szervezése minden nap.

- Belsőleges gyermek-felnőtt kapcsolat kialakítása, a gondozási feladatok ellátása a gyermeki igény és képesség figyelembevételével.
- Félelmek, szorongások feloldása; a kudarc elkerülése, szükség esetén megfelelő szakember bevonásával.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása. A környezettudatos magatartás megalapozása.
- Neveljen a gondozás folyamatában, építse kapcsolatait a gyerekekkel, egyúttal segítse önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Tartalom:

- A tisztálkodási eszközöket (szappan, fogkefe, fogkrém, törülköző) megfelelő módon használják és tegyék a helyére.
- Rendeltetésszerűen használják a wc-t.
- Használjon zsebkendőt, ha szükséges, kérjen segítséget. Fújja az orrát, tüsszentéskor, köhögéskor tegye a szája elé.
- Próbáljon önállóan fésülni, amennyiben szükséges, kérjen segítséget.
- Segítséggel vagy önállóan megfelelő sorrendben öltözködjön, vetkőzzön, öltözetét tegye a megfelelő helyre (öltözőszekrény ill. Szék), napközben pedig változtasson öltözetén a hőmérsékletnek megfelelően
- Kultúrált étkezés szabályainak megismerése, gyakorlása (eszközfogás, eszközhasználat, esztétikus étkezés, megfelelő viselkedés)
- Az étkezések alkalmával egészséges ételek fontosságának tudatosítása kóstolással, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenszirtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.
- A megismerést követően a pihenés szabályainak betartása
- A személyes higiéné fenntartása, a betegségmegelőzés alapvető lehetőségeinek megismerése, gyakorlása
- Mozgásos tevékenységekben való aktív részvétel.

- A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen
 - az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás,
 - az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Kialakul a tisztaság igénye, önállóan mosakszik, fogat mos, törülközik, figyelmeztetés nélkül mos kezet, amikor szükséges; ruhája ujját feltűri.
- Igény szerint önállóan használja a wc-t, késleltetni képes szükségletei kielégítését.
- Zsebkendőt használja, helyesen fújja az orrát.
- Haját rendben tartja, szükség esetén segítséget kér.
- Önállóan öltözködik, ruháját helyére rakja, figyel annak tisztaságára, ha szükséges, segít társainak is. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- Önállóan, kulturáltan étkezik.
- Tudja, hogy vannak egészségmegőrzését segítő és egészségét károsító ételek.
- Megszokja és igényli a mindennapos mozgásos tevékenységeket.
- Ismerik és betartják a pihenés szabályait.
- Figyel saját és környezete tisztaságára, a betegségmegelőzésre.
- Környezettudatos magatartása megalapozódik.

Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Cél:

- A gyermeket az óvodában körülvevő állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör következtében érzelmi biztonsága kialakuljon.
- a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. Együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) formálása.

- Az óvodai mindennapokon keresztül az egyén igazodni tudjon a közösségi együttélési szabályokhoz, normákhoz.
- A gyermek ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek hazaszeretetét és a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja

Óvónői feladatok:

- Figyeljen oda, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket.
- Tapintatosan segítse a visszahúzódó gyereket a kapcsolatteremtésben.
- a heti- és napirendet úgy állítsa össze, hogy a szokás- és szabályrendszer elsajátítását, megerősítését segítse. Figyeljen oda annak következetes betartására, betartatására.
- Alakítson ki a csoportban hagyományokat.
- Vonja be a gyermekeket a közösségért végzett tevékenységekbe.
- Segítse, hogy a különböző tevékenységek végzése közben együttműködve, közösen oldhassanak meg feladatokat, érezzék a közösen végzett tevékenység örömét, eredményét. Biztosítsa az „én és a mi– tudat” alakulását, megerősödését.
- Tudatosítsa, hogy a más csoportba tartozó gyerekekkel az óvodások közösségét alkotják.
- Munkája során igyekezzen elérni, hogy a csoport tagjai figyeljenek egymásra, legyenek türelemmel egymás iránt és legyenek képesek beleélni magukat társuk helyzetébe.
- Fejlessze az erkölcsi, érzelmi és akarati tulajdonságokat:
 - a.) Szocializációs képességek:- önértékelés, önbizalom, önérvényesítés módja; normákhoz, szabályokhoz, szokásokhoz való viszony (egészségügyi szokások, udvariassági szokások, megfelelő viselkedés, tevékenységekhez kötődő együttműködési formák); társas kapcsolatok (gyermek közösségben elfoglalt helye, figyelmesség, egymás segítése, másság tolerálása, különbözőségek elfogadása); tevékenységekhez való viszony szervezett tevékenység esetén (

kezdeményezőkéesség, segítség igénylése, segítség nyújtása, szervezőkéesség, együttműködési kéesség, alkalmazkodó kéesség);

- b.) Érzelmi, akarati kéességek:- temperamentum; nyíltság; indulat, érzelmek kifejezése; empátia; feladattudat; frusztrációs tolerancia; szabályismeret, és- tudat; késleltetés; önfegyelem; monotónia tűrés, kitartás; fegyelmezettség; felelősség;
- Az óvónő ismertesse meg a gyermekeket az erőszakmentes konfliktuskezelés technikáival, alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, támogassa, segítse a gyermekek önálló konfliktuskezelését.
 - Segítse a gyermeknek a szűkebb és tágabb környezetének megismerését, szülőföldhöz kötődését.

Tartalom:

- Mindennapi tevékenységeink
- Csoporton belüli ünnepek pl. Születésnapok, névnapok
- Óvodán belüli ünnepek pl. Mikulás, karácsony
- Programok, hagyományok pl. Bábszínház,családi nap,Márton nap, sárfehér napok, kirándulások, sportnap, március 15,...

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Ragaszkodik a csoporttársaihoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez.
- Igényli a csoportban kialakult szokásrendszer alkalmazását.
- A játékszereken megosztózik társaival.
- Segíti egymást a tevékenységekben.
- Türelmesen meghallgatja társait és a felnőtteket. Érdekli őt a másik gyermek mondanivalója, tevékenysége, munkája. Társai iránt együttérzést tanúsít.
- Rácsodálkozik a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, mindazok megbecsülésére. Rendelkezik valamennyi tapasztalattal, ismerettel városunkról Izsákról és hazájáról.
- A csoportba érkező vendéget szeretettel, udvariasan fogadja.

- Az udvariassági formák betartásával kommunikál. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesz, a tevékenység által megkívánt magatartási formákat elfogadja.
- Tisztelettel viselkedik a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, vigyáz munkája eredményére.
- Törekszik a konfliktushelyzetek önálló megoldására.
- Tevékenységeit türelmesen, a megbeszéltek alapján végzi, be is fejezi.
- Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb, szükség szerint kreatív elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Anyanyelvi nevelés

Cél:

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének ösztönzése, fenntartása, a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igénylése az óvodai nevelőmunka minden területén.

Óvónői feladatok:

- Biztosítson időt és lehetőséget olyan jókedvű beszédszituációk teremtésére, melyek oldott légköre feloldja a gyermek gátlásait és kommunikatív kapcsolatba kerül társaival és a felnőttekkel.
- Életszerű helyzetek biztosítása, amiben a gyermek arról beszélhet, ami foglalkoztatja, érdekli.
- A gyermek aktív bekapcsolása a verbális tevékenységbe, amely során kialakul, fejlődik beszédértése, gazdagodik szókincse, formálódik beszédképessége. Tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.
- Beszédállapot megismerése, megfigyelése. A gyermek anyanyelvének és kommunikációs képességének fejlesztése.
- Olyan játékok alkalmazása, melyek elősegítik anyanyelvi fejlődését, képességeinek kialakítását / beszédszervek ügyesítése, légzésgyakorlatok, hangutánzó gyakorlatok, hallás, beszédhallás fejlesztése, környezet hangjainak, egymás hangjának felismerése stb./.
- szerep és szituációs játékokkal gyakoroltatjuk a különböző helyzetekhez illeszkedő beszédmódot, nyelvi eszközök használatát.
- Irodalmi foglalkozásokon a kifejezésekkel, szólások, nyelvi fordulatok megismertetésével gazdagítjuk a gyerek nyelvi kifejezőkészségét, segítjük szókincsük gyarapodását.
- Minden tevékenységi formában tapasztalatokhoz juttatva ismertesse meg a gyermekeket szaknyelvi kifejezésekkel, fogalmakkal, ezáltal bővítse a gyermekek szókincsét, szóhasználatát. Építve a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő ismereteire.
- Mintaszerű, megfelelő hangerejű, tiszta beszéd, helyes artikuláció jellemezze. Beszéde mindig feleljen meg az adott szituációnak, hangsúlya, hanglejtése a magyar nyelv szabályainak megfelelő legyen, beszédritmusát kiegyensúlyozottság jellemezze. A metakommunikációs és verbális jelek összehangoltak legyenek.

Tartalom:

- Valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

3 – 4 évesek:

- A gyerekek egyéni fejlettségüknek megfelelően szívesen beszélnek a velük összefüggő cselekvésekről, eseményekről.
- Ismerik a környezetükhöz tartozó tárgyak, élőlények, megszokott jelenségek nevét.
- A megismert új szavakat, kifejezéseket más hasonló beszédhelyzetben is értik, alkalmazzák.

4 – 5 évesek:

- A gyerekek bátran, szívesen beszélnek.
- Értik és használják az ismert szavakat akkor is, ha azok közvetlenül nincsenek jelen.
- A megismert szavakat, kifejezéseket a szokásostól eltérő beszédhelyzetben is megfelelően értik és használják.
- A gondolataikat érthetően, összefüggően tudják kifejezni.
- Társaik beszédére odafigyelnek, alkalmazzák a párbeszéd jellegzetes fordulatait, a köszönést, udvariassági kifejezéseket.
- A beszédhelyzethez illeszkedően, és az anyanyelvnek megfelelő használják a mondatfajtaikat.

5– 6 – 7 évesek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ. Különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Aktívan használja a tapasztalatok során bővült szókincsét, megpróbálja folyamatosan összefüggő mondatokkal kifejezni magát.
- Páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremti meg és tartja fenn a kapcsolatot, udvariassági kifejezéseket használ.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét és ha párbeszédben vesz részt, többnyire végigvárja a másik megnyilatkozását. Saját kérdését, válaszát ahhoz igazítja.
- Helyesen használja a névmásokat, a névutókat, a jövő idejű igeidőt és az igemódokat.
- Beszéde tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- Beszédét személyiségének és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kíséri.
- Beszédértése és szöveg visszaadása kialakult, tud történeteket kitalálni.
- Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy eltérések lehetségesek).

Értelmi fejlesztés és nevelés

Cél:

- A gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos tevékenységeken keresztül további élmények, tapasztalatok nyújtása az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- A gyermek spontán, más forrásból szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakoroltatása.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és az alkotóképesség fejlesztése.

- Különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Óvónői feladatok:

- Az érzelmi biztonság és a nyugodt játékhelyzet megteremtése. Pozitív visszajelzésekre épülő bizalommal teli légkört kialakítása, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra
- Biztosítsuk a gyermekek fejlődéséhez szükséges ösztönző környezetet (szociális és tárgyi környezet, eszközök). A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez biztosítja a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.
- A gyermekekben igyekezzen felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömét.
- Érzelmileg motivált legyen a gyerek, ha érdeklődő, akkor nehezebben fárad ki.
- A gyermek fejlettségi szintjének figyelembe vételével reális esély biztosítása a megoldáshoz, a sikerhez, a megerősítéshez.
- A gyermek pillanatnyi pszichés állapotának, teherbíró képességének, fáradékonyságának a figyelembevétele (a pihenés megengedése, a fáradtság elfogadása)
- A fokozatosság elve érvényesüljön pl. Időtartamban, nehézségben.
- Munkájában a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezelje.
- A gyermekek életkori sajátosságain túl vegye figyelembe az adott gyermek szükségletét, érdeklődését, aktuális fejlettségi szintjét. A gyermekek személyiségét ne statikusan, hanem önmagához viszonyított fejlődésben szemlélje.
- Az állandó kontaktus, a személyes kapcsolat (tekintet, mosoly, szemkontaktus) ráfigyelés fenntartása a megerősítés. Ennek érdekében a fejlesztés foglalkoztatási formái egyéni és kiscsoportos formában történjenek.
- Lassú, érthető, tagolt feladatadás.
- Túlzott dicséret helyett konkrét megerősítés pl. „sikerült a képet a megfelelő helyre tenned.”

Tartalom:

1. Érzékelés, észlelés és az ehhez kapcsolódó gondolkodási műveletek:

- Vizuális észlelés:
 - a.) Gestalt-funkció: alak-háttér észlelés (rejtett figurák megkeresése, alak- és formaállandóság, globális észlelés -rész-egész viszonya-, pontozott ábra felismerése, vonalkavalkád)
 - b.) Analízis-szintézis
 - c.) Vizuális ritmus
 - d.) Sorba rendezés
 - e.) Csoportosítás, osztályozás, kategorizálás
- Akusztikus észlelés:
 - a.) Gestalt-funkció
 - b.) Akusztikus differenciálás
 - c.) Analízis és szintézis
 - d.) Akusztikus ritmus
 - e.) Sorba rendezés, osztályozás
- Tapintásos észlelés:
 - a.) Gestalt- funkció
 - b.) Összehasonlítás és megkülönböztetés
 - c.) Analízis-szintézis
 - d.) Ritmus visszaadás
 - e.) Soralkotás, csoportosítása
- Időérzékelés:
 - a.) Időrendiség felismerése
 - b.) Időt jelentő fogalmak elsajátítása
 - c.) Időbeli relációk megértése és helyes alkalmazása
- Térészlelés:
 - a.) Téri tájékozódás felismerése

b.) Jobb-bal elkülönítése

c.) Relációs szókincs

2. Emlékezet:

- Rövidtávú emlékezet:
 - a.) Felismerés
 - b.) Kötetlen felidézés
 - c.) Sorrendi (szeriális) emlékezet: vizuális, akusztikus, tapintásos
- Hosszútávú emlékezet:
 - a.) Kognitív térkép (téri információ emlékezetben tartása és felidézése)
 - b.) Logikai emlékezet

3. Képzelet:

- Kreativitás:
 - képről mese, történet kitalálása
 - megadott kulcsfogalmak alapján mese, történet kitalálása
 - formaalakítás manuálisan, megadott változatos elemekből
 - formaalakítás rajzban

4. Figyelem:

- Megfigyelőképesség
- Figyelemösszpontosítás, koncentráció képessége
- Figyelemmegosztás képessége

5. Gondolkodás:

- Gyűjtőfogalmak használata:
 - a.) Általánosítás
 - b.) Konkretizálás
 - c.) Összehasonlítás, differenciálás
- Általános tájékozottság
- Speciális témában való tájékozottság
- Problémamegoldó gondolkodás
- Következtető gondolkodás

- Számosság (számsor és számfogalom ismerete, műveletek)

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermeknek ismeretei, tapasztalatai vannak az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- A gyermek belső érése valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.
- A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdésére.
A.) Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. A téri észlelése, vizuális és az akusztikus differenciálása, téri tájékozottsága, testséma ismerete alakul.
B.) Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik és egyre nagyobb szerepet kap a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama.
C.) Megjelenik és fokozatosan növekszik a tanulás alapját képező szándékos figyelem (tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele)
D.) A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

A program megvalósításának erőforrásai

Személyi feltételek:

Az intézmény dolgozóinak létszáma 16 óvodapedagógus, 2 pedagógiai asszisztens és 8 dajka, 1 óvodatitkár. Intézményük részben önálló intézmény. Az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel reggel 6.45. órától du. 17.00 óráig.

- Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

- A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát nyújt a gyerekek számára.
- A nem pedagógus alkalmazottak az óvodapedagógusokkal összhangban építik kapcsolataikat a gyerekekkel, segítik önállóságuk fejlődését és biztosítják a nevelés eredményességét.
- Az óvodapedagógusok munkáját - szükség esetén - fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus és gyermekvédelmi felelős segíti.
- A nevelési problémák megoldásánál a Kiskőrösi EGYMI integrált közoktatási intézménye nevelési tanácsadói segítségét vesszük igénybe.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
- A dolgozók feladata lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek (migráns és a csoport többi tagja) egymás kultúráját és anyanyelvét megismerhessék

Tárgyi feltételek:

Épület: Kodály Z. u. 2.,

Az óvodánkban található 8 óvodai csoportszoba, öltözők, folyosók, mosdók, tálalókonyhák, irodahelyiség, orvosi szoba, fejlesztőszoba, tornaszoba, felnőtt öltöző, szertár, raktár.

Az óvodához tágas játszóudvarok tartoznak, melyben mind a füves, mind a szilárd burkolatú terület elegendő helyet biztosít a szabadban való játékhoz.

Pedagógiai program megvalósításához rendelt eszközrendszer

- A csoportszobák tágasak, természetes megvilágításuk jó.
- A csoportszobák berendezései biztonságosak, a gyermekek változó testméreteinek megfelelőek, színviláguk harmonikus. A tárgyi felszerelések, melyeket a gyermekek használnak számukra hozzáférhető módon a gyermekek biztonságát figyelembe véve vannak elhelyezve.
- A lezajlott pályázatoknak köszönhetően óvodánk rendelkezik ismeret- és tapasztalatszerzést segítő eszközökkel

- Tornaszobánk a mozgásfejlődést, mozgásigényt kielégítő eszközökkel felszerelt.
- Udvaraink tágasak, a játszóeszközök esztétikusak és biztonságosak. Homokozó, hinták, mászóak állnak a gyerekek rendelkezésére.
- Az udvari gyermekmunkához adottak a kerti eszközök.
- Óvodánkban van számítógép, fénymásoló, nyomtató, cd lejátszó, lamináló gép, vágógép, fényképezőgép, spirálozó és laptopok.

Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A napirendet a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi, szem előtt tartva a játék kiemelt szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki a tanév elején.

Napirend

6.45-8.30	Gyülekezés, játékidő, Játékos egyéni képességfejlesztés
8.30.10.30	Testápolási teendők ellátása Tízórai Beszélgetés Szabad játék - közös tevékenységek Szervezett testmozgás Hagyományápolás (születésnapok, névnapok megünneplése) Testápolási teendők ellátása, öltözködés Alkalmanként élményszerző séta, szabad mozgásos játékok az udvaron.
11.45-13.00	Öltözködés, testápolási teendők ellátása Ebéd

	Testápolási teendők ellátása, fogmosás
	Előkészületek a pihenéshez, mindennapos mese
13.00-14.45.	Pihenés
14.45-17.00	Öltözködés, testápolási teendők ellátása
	Uzsonna
	Játék, egyéni képességfejlesztés lehetőségei
	Szabad játék az udvaron vagy csoportszobában
	Szülőkkel való találkozás, információcsere

Nyári napirend

06.45-08.30	gyülekezés az udvaron, vagy a csoportszobában játék, egyéb szabadon választott tevékenység
08.30-12.00	testápolási teendők ellátása tízórai játék, egyéb szabadon választott tevékenység; időjárástól függően a csoportszobában vagy az udvaron mindennapi mozgás
12.00-13.00	testápolási teendők ellátása, öltözködés ebéd testápolási teendők ellátása, fogmosás előkészületek a pihenéshez, mindennapos mese
13.00-14.45.	pihenés
14.45-17.00	öltözködés, testápolási teendők ellátása uzsonna szabad játék az udvaron vagy csoportszobában szülőkkel való találkozás, információcsere

Hetirend:

Az óvodai élet tevékenységi formái a gyerekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

tevékenységi forma	3-4évesek	4-5évesek	5-6-7évesek
verselés, mesélés	5-10 perc	15-20 perc	25-30 perc
éneklés, zene, énekes játék, gyermektánc	5-10 perc	15-20 perc	25-30 perc
rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	10-15 perc	15-25 perc	25-35 perc
mindennapos mozgás	5 perc	8-10 perc	10 perc
nagymozgás (testnevelés)	15-20 perc	25-30 perc	30-35 perc
külső világ tevékeny megismerése: környezet	10-15 perc	15-25 perc	25-35 perc
külső világ tevékeny megismerése: matematika	nincs	15-20 perc	25-30 perc

Kötelező dokumentumok:

1. Óvodai csoportnapló
2. Felvételi és mulasztási napló
3. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

A nevelés tervezése és időkeretei, a csoportnapló

- A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. A tevékenységek megtervezéséből kiindulva, a nevelés-oktatás komplex egymásra hatását figyelembe véve kell tervezni.
- A tervezés során a nevelési tervet a következő területek alapján kell összeállítani:
 - egészséges életmód
 - érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés
 - anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés
 - játéktevékenységek
 - munka jellegű tevékenységek
- A cél és feladatok éves, féléves átgondolása után szeptember 1.- január 31-ig, majd február 1.- június 15-ig, tervezünk és értékelünk. Ezt követően június 15-től augusztus 31-ig közös nyári naplót vezetünk.
- A heti és napirend biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai életet, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. Az óvodapedagógus feladata a szociális tanulásban rejlő lehetőségek megragadása.
- A csoportnapló heti rendje tartalmazza:
 - a hetente ismétlődő közös tevékenységeket az alapprogramnak megfelelő módon,
 - a tevékenységek feladatit, céljait
 - képesség- és készségfejlesztést
- Az óvodapedagógus feladata, hogy a gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a céloknak megfelelően logikusan építse fel. Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja. Pedagógiai munkájában legyen nyomon követhető a tervezés, cselekvés, ellenőrzés, beavatkozás ciklusa.

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció:

Tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét a differenciált nevelés irányát:

a.) anamnézist

b.) gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés)

- c.) gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt
- d.) amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait
- e.) a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
- f.) a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket
- g.) egyéni fejlesztési tervet

A felmérések rendje:

kiscsoportban: év elején anamnézis felvétele, félévkor és év végén fejlődési naplóban a gyermek fejlettségi állapotának, megállapításoknak, javaslatoknak, intézkedéseknek rögzítése, félévtől egyéni fejlesztési terv dokumentálása

középső csoportban: félévkor és év végén fejlődési naplóban a gyermek fejlettségi állapotának, megállapításoknak, javaslatoknak, intézkedéseknek rögzítése, októbertől egyéni fejlesztési terv dokumentálása év végén difer mérés.

nagycsoportban: január végéig a tanköteles gyermekekkel el kell végezni a nagycsoportos felmérést (NKT. alapján: „A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik”).

Félévkor és év végén rögzítjük a fejlődési naplóban a gyermek fejlettségi állapotát, megállapításokat, javaslatokat, intézkedéseket

októbertől egyéni fejlesztési terv dokumentálása

Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt félévente tájékoztatni kell, amit a szülő aláírásával igazol. Az óvónő feladata, hogy a gyermek fejlődési naplójában rögzített megfigyelési, mérési és értékelési eredményeire építsen, egyénre szabottan segítse a gyermek fejlődését a mindennapi tevékenységekben

Az óvoda kapcsolatrendszere:

Általános elvek: a kapcsolatok alakításában az óvoda a kezdeményező, betekintést engedve az óvodai életbe a szülőknek, védőnőknek, gyermekorvosnak, tanítóknak, szakmai szolgálatoknak. A kapcsolatokat a nevelési céloknak, feladatoknak alárendelve tervezi és szervezi az óvoda.

Az óvoda és a család kapcsolata:

A./az együttműködés alapelvei:

- Jó partnerkapcsolat kialakítása, melynek alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.
- Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait együttműködésük során keresik a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
- Az óvoda nevelési céljainak, feladatainak megismertetése /pl.szülői értekezleteken/
- Rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődéséről, szülők részvételi lehetőségeinek biztosítása a tevékenységeken, nyílt napokon.
- Kapcsolattartás a szülők közösségének választott tagjaival az SZMSZ-ben foglaltak alapján.
- Kirándulások, ünnepek szervezésében és folyamatában a szülők segítségének igénybevétele.

B./ az együttműködés formái:

- Családlátogatás pl. Óvodába lépés előtt, probléma esetén bármikor, ha szükséges a veszélyeztetett és hátrányos halmozottan hátrányos helyzetű gyereknél a gyermekvédelmi felelőssel közösen.
- Nyílt napok: középső és nagycsoportban/ őszi, tavaszi/
- Szülői értekezletek: nevelési évenként két alkalommal.
- Napi kapcsolattartás
- Fogadóóra: félévente
- Pályázatok, projektek közös megvalósítása.
- Faliújság használata a csoportot érintő programokról, eseményekről, fontos közérdekű információkról.

Az óvoda és az iskola kapcsolata:

Az együttműködés alapelvei:

- Együttműködés, kapcsolattartás az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

Kapcsolat a könyvtárral:

Az együttműködés alapelvei:

- A könyvek óvására, megbecsülésére nevelés.
- „olvasó emberré” nevelés alapjainak lerakása.

Kapcsolat az Ezüstgolyva nyugdíjas klubbal:

Az együttműködés alapelvei:

- Az idősek tiszteletére, szeretetére, megbecsülésére nevelés (alkalmankénti műsoradás).

Kapcsolat más közművelődési intézménnyel:

Az együttműködés alapelvei:

- A kulturált viselkedés szabályainak, szokásainak megismerése, gyakorlása. (pl. bábszínház, helyi kiállítások megtekintése)

Kapcsolat a nevelőtestület tagjaival, pedagógiai asszisztensekkel, egyéb pedagógiai szakemberekkel:

- A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat. Az óvodapedagógus vegyen részt a szakmai együttműködések online megvalósításában.

- A Kárpát – medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetősége szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn

Ünnepek és hagyományok:

- Az ünnepek és hagyományok jelentős események az óvoda életében. Közös élmény erejével hatnak a gyerekekre, erősítik a közösséghez való tartozás érzését, közel hozzák a tágabb és szűkebb környezet kiemelkedő eseményeit.

Az óvodai hagyományápolás szabályai:

- Az ünnepi előkészület, és maga az ünnep az óvoda életének természetes menetébe kell, hogy beilleszkedjen.
- A gyerekek számára ne jelentsen kényszert az ünnepi készülődés, érvényesüljön a játékoság, élményszerűség, a motiválás, aktivizálás, differenciálás elve.

Az óvónő feladatai:

- Ismerje a néphagyományokat, legyen tisztában az ünnepek eredetének pontos tartalmával, körültekintően válassza meg a hozzá kapcsolódó irodalmi, zenei anyagot.
- Ismerje a hagyományok pedagógiai jelentőségét, szerepét a személyiség kötődéseinek alakításában, a családi és egyéb szálak erősítésében.
- Hozza összhangba a gyerekek életkori sajátosságait a hagyományápolás tartalmával, módjával, formájával.
- Ismertesse meg a gyerekeket is a népi kultúrával, hagyományokkal, a hozzá kapcsolódó tárgyi emlékekkel.
- Tudjon szelektálni, hogy melyek azok az ünnepek, hagyományok, jeles napok, amelyek bevihetők az óvodába.

Ünnepek, megemlékezések, hagyományok óvodánkban:

- Születésnapok: óvónők ajándékot készítenek a gyerekeknek, szülők süteményt, szörpöt, gyümölcsöt hozhatnak.
- Izsáki sárfehér napok (középsősök, nagycsoportosok) kiállítások, kirakodó vásár megtekintése.
- Mikulás: a mikulást a gyerekek énekkel, verssel fogadják, a szülők csomagot készítenek.
- Adventi készülődés (téma napok).
- Karácsony: december első hetétől készülődés, közös ünneplés.
- Farsang: tél búcsúztatása, mulatság. Pl. Teremdekoráció, álarcok készítése, szülők megvendégelik a gyerekeket.
- Maci kiállítás /gyűjtőmunka, intézményi program/
- Március 15. Nemzeti ünnepünk. Pl. Ablakdekoráció, képek gyűjtése, várépítés, megemlékezés a csoportban játékos keretben. Középső és nagycsoportosokkal látogatás az emlékműnél.
- Húsvét: tavaszvárás. Csoporton belül: Népi hagyományok ápolása pl. tojásfestés, -keresés, locsolkodás.
Intézményi program a sportcsarnokban: kézműves foglalkozás, nyuszi simogatás
- Anyák napja: édesanyák, nagymamák köszöntése ajándékkal, verssel.
- Iskolalátogatás: nagycsoportosok ismerkedése az iskolával.
- Családi délután sportcsarnokban
- Sportnap
- Márton napi lámpás felvonulás intézményi program
- Kirándulások: alkalomszerűen, a természet szeretetére, megóvására, környezetvédelemre nevelés.
- Évzáró: az egész évben tanult anyagból összeállított ünnepi műsor bemutatása szülőknek, rokonoknak, ismerősöknek. Nagycsoportosok búcsúztatása: évzáró műsorával összekapcsolva.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg. A teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

A játéktevékenység

Cél:

- A játéktevékenység segítse a tájékozódást, a pszichikumot, *a mozgást, az egész személyiséget*.
- A játéktevékenységeken keresztül bővüljön ismeret- és tapasztalatanyaga a lehetőségek kihasználásával.

Óvónői feladatok:

- Alapvető feltételek: nyugodt légkör, elegendő hely, és idő biztosítása
- Tapasztalatszerzési lehetőség teremtése a környezet tárgyaival, tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel
- Életszerű helyzetek teremtése, melyben fejlődhet a gyerek képzelete, megfigyelőképessége, mechanikus és szándékos emlékezete, manipulatív készsége
- Elemi viselkedési, magatartási szokások, szabályok gyakorlására való lehetőség teremtése
- Érzelmi, akaratil tulajdonságok alakítása: kitartás, bátorság, kudarcok elviselése, indulatok fékezése, feszültség feloldása
- Helyezze előtérbe az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének, a szabad játéknak elsődlegességét
- A játékos tevékenységszervezéssel teremtsen meg a játéktér kialakításához a feltételeket (könnyű és biztonságos mozgás lehetőségét szolgáló térfelosztás, a gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő anyagok, eszközök, játékszerek)
- Tartsa tiszteletben a gyerekek által szabadon kezdeményezett spontán játékot, játszótársat, kreativitásukat

- Tudatos jelenlétével biztosítsa az élményszerű, elmélyült játék kibontakozását
- Mindezt a feltételteremtő tevékenység mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, az indirekt reakcióival érje el
- Tudjon a játék nyelvén kommunikálni
- Juttassa olyan élményekhez a gyerekeket, amelyek segítik a különböző játékok alakulását, továbbfejlődését, biztosítsa ezek megfelelő feltételeit, építsen az egyéni élményekre

Tartalom:

- Gyakorlójáték, szimbolikus játék (szerepjáték), konstrukciós (alkotó) játék, báb és dramatikus játék, szabályjáték

Fejlődés jellemzői korcsoportonként:

3-4 évesek:

- Egyedül vagy kisebb csoportokban játszanak
- Elsajátítják és már betartják a játékszerekkel és az együttjátszással kapcsolatos elemi szabályokat
- Önállóan megkeresik a játékeszközöket és azokra vigyáznak, a játékszer használatában általában megegyeznek
- Képesek egyszerűbb szabályjátékokat játszani

4- 5 évesek:

- Kialakulnak már együtt játszó csoportok
- Mozgásuk, értelmi és érzelmi fejlődésük alapján megértik környezetük egyszerűbb jelenségeit és képesek ezeket játékukban újraalkotni
- Képesek az egyszerűbb közös játékok megszervezésére, a szükséges játékeszközök kiválasztására

5- 6- 7 évesek:

- Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységét, kapcsolatait. Napokon keresztül játsszák ugyanazt a játéktémát
- Megértik, elfogadják játszótársaik elgondolásait, le tudnak mondani a számukra egy-egy kedves játékszerről
- Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz, egymást figyelmeztetik a szabályok betartására
- Megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában önállóak a játék közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök kiválasztásában, a szabályok betartásában. Tudnak irányítani és játszótársaikhoz alkalmazkodni.
- Képesek olyan szabályjátékokat játszani, amelyek nagyobb ügyességet vagy szellemi erőfeszítést igényelnek
- Játékukban elmélyültek, kreatívak, hosszan tartóan, tartalmasan játszanak.

Verselés, mesélés

Cél:

- magyar gyermekköltészet, a népmesék, mondókák, hagyományok megismertetése
- Irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése, a változatos irodalmi élmények közvetítése, anyanyelvi nevelés
- A gyermek érzelmi biztonságának, közösséghez való tartozás élményének erősítése

Óvónői feladat:

- A gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltése, elmélyítése, az irodalomhoz, a könyvhöz fűződő érzelmi kapcsolatok megalapozása.
- Igényesen válogasson a népköltészet, a gyermekirodalmi művek gazdag tárházából. Bemutatásuk legyen igényes, példamutató. Az óvodában a 3- 7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék , népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok , a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi- a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.
- A kiválasztott irodalmi művek által közvetített tartalmak hordozzák a gyermek életkori sajátosságához alkalmazható humort, életörömet, furfangot, játékot. Formai elemei: a ritmus, a dallam, az ismétlés, a különös szavak, játékos mondatok, közmondások, szólások, nyelvi humor melyek nyelvi örömök forrásául szolgálnak a gyermek számára.
- Segítse a gyermek belső képalkotását, az élmény feldolgozását, szélesítse a gyermekek látókörét, fejlessze értelmi képességeit, különösen emlékezetét, képzeletét.
- Meséljen, verseljen, mondókázzon minden nap, ezt jellemezze a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, nyugodt, bensőséges, meghitt légkör. Az ismétlésekkel, segítse elő az élmények újraalkotását, a szorongások feloldását. Adjon lehetőséget arra, hogy a gyermekek az átélt élményt maguk feldolgozhassák dramatizálás, bábozás során (megfelelő eszközök biztosítása).
- Fejlessze a gyermek beszédét, kifejezőkészségét, helyes, szép kiejtést, a helyes hangsúlyozást és ritmusérzékét.
- Alakítsa a mesetudatot, a mese és a valóság megkülönböztetésének képességét.

- A délutáni pihenés előtt a gyermekek életkorának megfelelően olvasson mesét.
- Drámapedagógia alkalmazása:
Az óvodapedagógusaink szabadon alkalmazhatják a drámapedagógiai eszköztárat minden korcsoportban.

Tartalom:

3-4 évesek:

- 5-6 magyar népi mondóka (altatók, hintáztatók, állathívogatók, járnai tanító és hangutánzó szövegek)
- 7-8 rövid vers (4-8 soros)
- 8-10 mese megismerése, ismétlése, esetleg feldolgozása (egy-két eseményből szövődő központi cselekményszálra épülő egyszerű, könnyen követhető mesék pl. Kölyökállatokról szóló vagy tréfás hangulatú állatmesék)
- Elbeszélések, melyek gyerekekről gyerekeknek szólnak, s élményeikhez kapcsolódnak.

4-5 évesek:

- 10-12 új mese megismerése, feldolgozása (állatmeséken és tréfás hangulatú meséken kívül olyanok, melyek cselekménye bonyolultabb, egy-két központi cselekményszálra épül, tartalma emberi kapcsolatokat és erkölcsi magatartást illusztrál. Lehet nemzetközi meseirodalomból is.)
- Elbeszélések, melyek a gyerekek által ismert, hozzájuk közelálló jelenségekről szólnak
- 8-10 vers (8-10 soros)

5-6-7 évesek:

- 12-14 mese (megjelennek a fantasztikus mesealakok pl. Sárkány, tündér. A cselekményszálak többfelé ágazhatnak. Tartalmuk árnyalt erkölcsi társadalmi kapcsolatokat tükröz, változatos hangulatúak.)
- Elbeszélések, melyek közt legyen iskolás gyerekekről szóló történet, valamint folytatásos meseregény
- 10-12 vers (10-12 soros)

Fejlődés jellemzői korcsoportonként :

3-4 évesek:

- A gyermekek szívesen hallgatják a meséket, bekapcsolódnak a mondókák, versek mondogatásába, örülnek azok gyakori ismétlésének, maguktól is ismételtetik azokat.
- Képről felismerik kedvelt meséik szereplőit, fel tudják idézni a cselekmény egy-egy mozzanatát.
- Egy-egy mese részletét, jellegzetes szófordulatait, párbeszédeit fel tudják idézni, meg tudják jeleníteni.
- A verseket, mondókákat mozgással kíséri.

4-5 évesek:

- Fel tudnak idézni több mondókát, verset, óvónő kezdeményezésére az ismételtetésébe bekapcsolódnak, alkalmanként saját maguktól is mondogatják.
- Vannak kedvenc meséik. Azzal kapcsolatos érzelmeiket játékban, rajzban, szavakban is kinyilvánítják. A mesék fordulatait, cselekményeit, párbeszédeit képesek dramatizálással is megjeleníteni
- Képeskönyvek lapozgatása közben beszélgetést kezdeményeznek a látottakról.

5-6-7 évesek:

- Hosszabb verset is meghallgatnak, mondogatnak az év folyamán. Néhány mesét, verset, mondókát képesek emlékezetből felidézni.
- Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesehallgatás feltételeinek kialakításában. Figyelmesen, csendben végighallgatják a mesét.
- A mese szereplőinek megítélésekor képesek erkölcsi ítéletalkotásra
- Az ismert meséket szívesen, saját kezdeményezésre bábozzák, dramatizálják.
- A meséskönyveket önállóan nézegetik, vigyáznak azok épségére.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

- A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyerekdalok, az énekes játékok, a mondókák, az éneklés szerezzék örömet a gyerekeknek.
- Az éneklés, a zenélés, a tánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé váljon, megalapozva ezzel a zenei anyanyelv kialakulását.
- A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek – néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését és továbbélését segítse.

Óvónői feladatok:

- Legyen jártas a népzeneben, a gyermekdal anyagban, folyamatosan bővítse dal- és mondókaanyaggyűjteményét, fejlessze zenei képességeit, bővítse zenei kultúráját.
- Igényesen válogasson a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően a zenei alkotások, énekes népi játékok közül, melyek által keltse fel a gyermekek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyeljen a gyermekcsoport összetételére (érdeklődésükre, hovatartozásukra).
- Biztosítsa az énekléshez, a mozgásos játékokhoz a megfelelő feltételeket (hely, idő, légkör).
- Legyen az óvónő minta, követendő példa a mindennapi zenei tevékenységekben, maga is örömmel játsszon, vállaljon szerepet.
- A zenei képességek fejlesztését tudatosan tervezze, meghatározott zenei feladattal készüljön fel, és a dalanyagot hangolja össze a zenei feladattal, figyelembe véve a gyermek egyéni adottságait, képességeit.
- A zenei képességek fejlesztése során használja a meglévő hangszereket, alkalmanként készítsen akár a gyerekekkel közösen egyszerűbb ritmus-hangszereket.
- Fejlessze a gyermek mozgáskultúráját a néphagyomány változatos mozgáselemeinek és a gyerek által alkotott játékos mozdulatok felhasználásával.

Tartalom:

3-4 évesek:

- Kétszemélyes játékok (ölbéli játékok; arc-, kéz-, ujjsimogatók; höcögтетők, lovagoltatók, ringatók)
- 8-10 utánzással, mozgással kísért énekes játék, mely 4-5 hangból áll
- 1-2 komponált gyerekdal az ünnepek köszöntésére
- Táncos jellegű mozdulatok (ritmikus mozgások, lépegetések, tapsolások)
- 6-8 mondóka megismertetése, mondogatása egyszerűbb mozgásformákkal
- Halk-hangos, magas-mély érzékeltetése, kipróbálása, gyakorlása mondókázás és éneklés közben
- A környezet és a hangszerek hangjainak megfigyelése, felismerése
- Egyenletes lüktetés érzékeltetése különböző mozdulatokkal
- Egyszerű ritmusjáték, hangszerek használata
- Zenehallgatás befogadására szoktatás

4-5 évesek:

- 10-12 új gyerekdal (körjátékok, szerepcserés, párválasztós játékok), 3-4 műdal
- 4-5 új mondóka megismerése, a korábban tanultak felidézése
- Egyszerű tánclépések (pl. Csárdás, sarkazó), egyszerű játékos mozgások egyöntetű, esztétikus végzése
- Halk-hangos, magas-mély érzékeltetése, kipróbálása, gyakorlása mondókázás és éneklés közben. Dal felismertetése dúdolásról, hangszerjátékról. Megközelítően tiszta éneklés csoportosan. Visszaéneklések, kérdés-felelet improvizációs játékok.
- Zenehallgatás többségében élő zenével óvónői előadásban, alkalmanként gépi zenével
- Egyenletes lüktetés kifejezése, gyakorlása különböző mozdulatokkal pl. Tapssal, körben járással; ritmus-hangszerekkel
- Dalok, mondókák ritmusának érzékeltetése, ritmusmotívumok visszaadása

5-6-7 évesek:

- 12-15 új gyerekdal (párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító játékok)
- 4-5 új mondóka, valamint az előzőek ismétlése
- 5-6 műdal alkalomhoz illően
- A zenei hallás fejlesztése (magas-mély, halk – hangos, közötti különbség, hangszínek felismerése, belső hallás fejlesztése, szöveg- és dallambújtatás, dallamok kitalálása, énekes beszélgetés, kérdés-felelet játék).
- Ritmusérzék fejlesztése (egyenletes lüktetés, ritmus, egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása, megkülönböztetése, tempóérzékelés, lassú-gyors, hangszerek önálló használata, éneklés kísérésére is).
- A zene hallgatására nevelés során megjelennek a rokon és más népek dalai is.
- Népdalokhoz egyszerű mozgássor, tánclépések, koreográfia elsajátítása.

Fejlődés jellemzői korcsoportonként:

3 – 4 évesek:

- A gyerekek mondókákat, dalokat az óvónő segítségével csoportosan egyszerre mondanak, illetve énekelnek.
- A gyerekek érzékelik a magas és mély, halk-hangos hangokat.
- Felismerik, megnevezik egymás hangját.
- Megkülönböztetik és felismerik hallás alapján az egymástól eltérő zörejeket (üveg, fém, papír, fa), hangszerek hangját.
- A gyerekek az egyenletes lüktetést éneklés és mondóka közben mozdulatokkal kifejezik.
- Érdeklődéssel hallgatják az óvónő énekes és hangszeres előadásában a népdalokat és műdalokat.

4 – 5 évesek:

- A gyerekek képesek mondókákat, játékdalokat és alkalmi dalt az óvónő kezdése után csoportosan önállóan énekelni.
- Felismerik a magas-mély, a halk-hangos hangokat beszédben, vagy hangszeren bemutatott dallamokon. Visszaénekelnek szöveges dallamotívumokat csoportosan és egyénileg.
- Felismerik a tanult dalokat dúdolásról vagy hangszerjátékról. Felismerik többféle hangszer hangját, hangforrás irányát. Megfigyelik a természet és környezet hangjait.
- Az egyenletes lüktetést éneklés, mondóka közben természetes, szép mozgással követik.
- Éneklés, mondóka és játék közben óvónői segítséggel tempót tartanak.
- Szépen harmonikusan járnak, mozognak együtt, a játékos – táncos mozdulatokat folyamatosan és esztétikusan végzik.
- Ismernek sokféle ritmust játszó hangszert, tudják önállóan is kezelni. Óvónői segítséggel maguk is készítenek egyszerű hangszereket, melyekkel éneküket kísérik.
- A gyermekek figyelemmel hallgatják az óvónő énekét, hangszerjátékát, a gépi zenét.

5 – 6 – 7 évesek:

- A gyerekek tudják a mondókákat, játékdalokat, alkalmi dalt énekelni. A dalokat teljes biztonsággal éneklük csoportosan. A mondókákat az egyenletes lüktetést kiemelve a magyar beszéd ritmusa szerint mondják.
- Halk-hangos éneklést, gyors-lassú tempó érzékeltetését, felelgetős játékot, magas-mély éneklés közötti különbséget képes érzékeltetni
- Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről. Képesek a szöveg- és dallambújtatásra.
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától és kifejezik cselekvéssel. A dalok, mondókák ritmusát összekapcsolják. Felismerik a tempókülönbséget és más fogalompárokkal összekapcsolják.

- Egyszerű játékos táncos mozgásokat szépen megformálják (dobbantás, koppantás, átbújás, párválasztás, páros-forgás, kifordulás, köralakítás, lépések változatos irányával). Képesek egyensúlyváltást kívánó mozgásokra (kilépés, dobbantás, sarok-koppantás, zárás, forgás egyedül, társsal, egy kézzel, két kézzel). Térformákat alakítanak kevés óvónői segítséggel. Egyszerű játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végeznek.
- Hangszereket használnak, akár dalok, mondókák kíséretére is.
- A bemutatott élő zenét, a hangulatban egymástól eltérő népdalokat, műzenei szemelvényeket, más népek dalait figyelmesen hallgatják.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél:

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, kreatív önkifejezése, belső képük gazdagítása
- Az egyéni fejlettségekhez, képességekhez igazodva segítse a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendező képesség alakulását, fejlődését: a gyermekek tér-, forma és szín képzeteinek gazdagodását; esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakulását.
- A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Óvónői feladatok:

- Ismertesse meg a gyermekeket a különböző anyagokkal; a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka különböző technikai alapelemeivel; az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos használatával.
- A helyes eszközhasználat elsajátíttatásával segítse a finommotorikus képesség alakulását
- biztosítsa a zavartalan, sokrétű tevékenykedés feltételeit (hely, anyag, eszköz, nyugodt alkotó légkör).
- Segítse, bátorítsa a gyermeki kreativitást, alkotókészség kialakulását, a gyermeki fantázia szárnyalását. Ötletek adásával segítse a szabad képzetáramlást.
- Igyekezzen minél több élményforrást biztosítani (természet tárgyai, jelenségei, társadalmi környezet, emberi kapcsolatok, művészet területei) helyi kiállítások látogatása, a művészeti alkotások megismertetése, bemutatása során. Ismertesse meg a helyi kézműves mesterek munkáját a gyermekekkel.
- Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

- Egy-egy téma során biztosítson többféle technikát, módot, hogy a gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően történhessen a feldolgozás.
- Alapozza meg a környezet esztétikai alakítására és a vizuális élmények befogadására való fogékonyságot. Igényesen formálja meg a környezetet, esztétikusan, ízlésesen díszítse a csoportszobát.
- Gazdagítsa a belső képek kialakulását a mese, vers, ének, énekes játék eszközeivel.

Tartalom:

3-4 évesek:

- Játékosan ismerkedjen meg:
 - anyagokkal (pl. Gyurma, festék, papír, gipsz, természeti kincsek),
 - eszközökkel (pl. Zsírkréta, ceruza, ecset, nyújtófa, gyurmatábla, kiszúró, dugó-, krumplinyomda, ragasztó),
 - technikákkal (pl. Lapítás, hengerítés, gömbölyítés, nyújtás, csípés, gyúrás, ujffestés, nyomhagyások, pöttyözés, csíkozás, felületfestés, díszítő mintázás, gyűrés, tépés, ragasztás, firkálgatás, rajzolgatás, egyszerű formák kialakítása, színezés)
- Ismerje meg a különböző plasztikai anyagok megformálásának alapvető munkafogásait (kúpos nyújtás, mélyítés, kicsípés, tapasztás, gipszöntés, gipszcsepegtetés).

4-5 évesek:

- A megismert anyagok, eszközök megfelelő technikával történő önálló használata, melyek segítségével ábrázolni kezd
- Próbálkozzon a képalakítással (emberábrázolással, formaábrázolással, környezetében lévő tárgyak, élővilág megjelenítésével, az irodalmi alkotásokban lévő szereplők ábrázolásával,...) Változatos színhasználattal.
- Rajzolással, festéssel, mintázással, ragasztással díszítsen. Próbálkozzon formaritmus követésével, létrehozásával.

- Ismerkedjen meg az olló használatával és sajátítsa el azt. Bővítse a felhasznált anyagok (pl. Fonal, textilek, csuhéj, termések, termények), technikák (pl.fűzés, hajtogatás) körét.
- Vegyen részt a barkácsolásokban, kézimunkában, ajándékkészítés, eszközkészítés céljából. A szükséges eszközök előkészítésében, elrakásában vegyen részt.

5-6-7 évesek:

- Az ismert technikákat próbálja vegyesen alkalmazni (helyes és önálló eszközhasználattal).
- Ismerkedjen meg újabb technikákkal pl. Varrás, szövés.
- Kreatív módon, szabad önkifejezéssel jelenítse meg élményeit.
- A cselekményes témákban saját élményein túl jelenjenek meg a mesék, versek, énekek, énekes játékok, közös programok, ünnepek ábrázolásai is.
- Ábrázolására egyre inkább a valósághoz közelítsen, törekedjen a részletezésre.
- Ügyeljen saját és társai munkájára, azok épségére, tisztaságára.
- Alakuljon iránytartása, eszközfogása.
- Vegyen részt a közös alkotásokban, eszköz-, ajándékkészítéseiben is.

Fejlődés jellemzői korcsoportonként:

3-4 évesek:

- Tapasztalatai vannak az anyagok alakíthatóságáról, tulajdonságairól
- Megismerkedik eszközökkel, azok használatával, ábrázolási technikákkal
- Megkezdődik a tér kitöltése, kihasználása festéssel, színezéssel, rajzolással, papírragasztással, nyomatokkal...
- A megismert technikák segítségével képes a gyurmát megmunkálni, egyszerű formát létrehozni (pl. Kígyó, ropi, alma, csiga, hóember, tojás, gombóc,...), megnevezni.
- Érdeklődéssel nézegetik egymás munkáját, beszélgetnek róla egymással, óvónővel

4-5 évesek:

- Rajzában már megjelenik az emberábrázolás, a környezet és a tárgyak saját elképzelés alapján történő megjelenítése.
- Kezd kialakulni a „valamit alkotás” igénye. Segítséggel képes a közös játékokhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, építéshez egyszerű kiegészítő kellékeket alkotni.
- Ceruzát, zsírkrétát, ecsetet önállóan használ. A színeket bátran használja. Témaválasztása bővül.
- Igényli a díszítést, kedvvel alkalmazza képalakításában és plasztikai munkájában az egyszerű formaritmusokat, a díszítés többféle technikáját.
- Egyéni fejlettségi szintjének megfelelően használja az ollót.
- Örömmel alkot a megismert anyagokból, segít az eszközök előkészítésében, elrakásában.
- Szívesen készítenek ajándékot egymásnak, szüleiknek.

5-6-7 évesek:

- Kézműves tevékenységekben jártas, változatos technikákat ismer és alkalmaz; tárgydíszítésben önálló.
- Örömmel, saját kezdeményezésre ábrázol. Önmaga is elkezd javítani saját készülő alkotását.
- Képalakításban kifejezi élményeit.
- Felismerhető részjegyekkel ábrázol embert, mozgásábrázolással próbálkozik.
- Változatosan használja a színeket, melyeket meg is nevez, ismeri sötét és világos árnyalataikat.
- rajzában, festésében megjelenik a tér jelzése (pl. Föld, háttér jelölése).
- Valóság-hű ábrázolásra törekszik (méretarány, térbeli elhelyezés, színhasználat, formaállandóság)
- Önállóan és csoportosan is készítenek alkotásokat, játékokat, kellékeket, ajándékokat.
- Alkotás közben ügyel környezetére, és saját maga, munkája tisztaságára. Egymás munkáját értékeli és megbecsüli.
- Soralkotásban balról jobbra halad, eszközfogása helyes és biztos, finommotorikája fejlődik.

Mozgás

Cél:

- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgással, a mozgásos játékokkal és feladatokkal, a pszichomotoros készségek és képességek, a mozgáskészségek, a mozgáskoordináció kialakítása, formálása és fejlesztése.
- A mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatásának biztosítása.
- Az erő és az állóképesség fejlődésének elősegítése, ezáltal a gyermeki szervezet egészséges fejlődésének kedvező befolyásolása, a teherbíró képesség növelése, a helyes testtartás alakítása.

Óvónői feladatok:

- Teremtse meg az objektív feltételeket a szabad mozgáshoz (pl. Csoportszobát, a tornatermet, az óvoda udvarát), a mozgásos tevékenységekhez, az irányított mozgástevékenységekhez.
- A komplex testmozgások által a gyermek személyiség fejlődésének biztosítása (pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás).
- Biztosítsa a gyerekek sokoldalú egészséges testi fejlesztését.
- Segítse a konkrét mozgásos tapasztalatok beépülését, a testséma, testfogalom, a téri érzékelés, téri tájékozódás, a keresztcsatornák fejlődését a mozgásformák, irányok, testrészek megnevezésével.
- Segítse a gyermekek koordinációs képességének fejlődését, kiemelten a finommotorikát.
- Adjon lehetőséget a gyerekeknek, minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegő kihasználására.
- Használja ki az évszakok adta lehetőségeken túl a természet erőinek, a napfény, a levegő és lehetőség szerint a víz edző hatását.
- Az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével biztosítsa a mindennapos egészségfejlesztő testmozgást.

- Alkalmazzon kooperatív mozgásos játékokat.
- Juttassa sikerélményhez a gyerekeket; a foglalkozások központjában a játék, a játékos versengés, az örömmel, felszabadultan végzett tevékenység legyen.

Tartalom:

3-4 évesek:

Ebben az életkorban fontos a modellkövetés, a másolás, ezért együtt végezzük a gyakorlatokat a gyerekekkel, ne csak hallják, de egy időben lássák is a végzett mozgást.

- Nagymozgások, mászás, kúszás, bújás, egyensúlyozás. Ezek gyakorlása talajon, padon, létra fokain, rézsútos szeren is.
- Járások, futások, különböző alakzatok, tárgyak megkerülésével, fel-, le- és átlépésekkel is, menetirány gyakorlása.
- Gimnasztikai gyakorlatok (kéziszerekkel is), utánzások
- Egyszerű ugrások, szökdelések, támaszugrások talajon, helyből távolugrás, mélyugrás.
- Hossztengely körüli gurulás
- Ismerkedés a kéziszerekkel (labda, babzsák, karika, szalag), kiemelten labdagyakorlatok, labdagurítás
- Köralakítás
- Mozgásos játékok

4-5 évesek:

- Csúszás, kúszás, mászás bővítése emelt fordulatokkal. Hangsúlyos az egyensúlyérzék fejlesztése.
- Járások, futások különböző akadályok, eszközök kerülésével, irányváltásokkal (pl. Hátra, oldalra), tempóváltással, kéziszerek használatával.
- Gimnasztikai gyakorlatok (4 ütemű), kéziszerekkel is; utánzások
- Fel- és leugrások, támaszugrások, mélyugrások, távolugrás, magasugrás nekifutásból és helyből, zsuporkanyarulati átugrás előkészítése.
- Hossztengely körüli gurulás, gurulóátfordulás, kézállás előkészítése.

- Kéziszerek sokoldalú használata. Kiemelten labdagyakorlatok: célbadobás, feldobás, elkapás
- Testtartást javító és lábtorna gyakorlatok.
- Sor- és oszlopalakítások
- Egyszerűbb szabályjátékok, csoportversenyek

5-6-7 évesek:

- Csúszás, kúszás, mászás, egyensúlyozás változó körülmények között (pl. Különböző szereken, szerek alatt és felett)
- Járás, futás alakzatokon is haladva, iram- és irányváltásokkal, feladatokkal, gyorsfutás állórajtból versengéssel.
- Gimnasztikai gyakorlatok (4 vagy 8 ütemű), kéziszerekkel és társakkal is (páros gyakorlatok)
- Ugrások, szerugrások, felfelé történő ugrások, padon végezhető ugrások (pl. Nyusziugrás), zsugorkanyarulati ugrás, helyből és nekifutásból ugrások; magas- és távolugrás különböző magasságú és távolságú akadályokon.
- Hossztengely körüli gurulás, gurulóátfordulás előre és hátra, változatos körülmények között, emelt szeren; kézállás előkészítése.
- Függésgyakorlatok
- Kéziszerek használata, labdavezetés két és egy kézzel, helyben és haladással.
- Sor- és váltóversenyek
- Több oszlop, sor alakítása
- Testtartást javító és lábtorna gyakorlatok

Fejlődés jellemzői korcsoportonként:

3-4 évesek:

- A gyermekek örömmel vesznek részt a mozgásos játékokban
- néhány másodpercig nyugodtan állnak alapállásban
- ismerik a futás és a járás közti különbséget

- Képesek futás közben adott jelre irányt változtatni, személyeket és tárgyakat kikerülni és megkerülni
- Képesek leutánozni egyszerű mozdulatokat
- Csúsznak, kúsznak, másznak a talajon irányváltatással is
- A labdát helyben és járás közben maguk mellett egy kézzel gurítják.

4-5 évesek:

- Csoportos versenyjátékot el tudnak játszani
- Oszlopból és szétszórt elhelyezkedésből felszólításra kört alakítanak
- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatot végez
- Összehangolt kar- és lábmunkával egyenletesen és körben futnak
- Gurulóátfordulást végeznek
- Biztosan haladnak végig vízszintes padon, a pad végén leugranak
- Célba dobnak egykezes felső dobással
- Labdát fognak, feldobnak és elkapnak.

5-6-7 évesek:

- Növekszik a teljesítőképességük, mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes, jobb az egyensúlyérzékük s bátrabbak az ugrásban
- Mozgásuk gyors és kitartó
- Fejlettebb a tér- és idő tájékozódásuk
- Betartják a játékszabályokat, alakul egészséges versenyszellemük.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat
- Képes ütemezésre is végezni a gimnasztikai gyakorlatokat
- Labdát vezetnek
- Finommotorikus képességük alakul

A külső világ tevékeny megismerése

Környezeti nevelés:

Cél:

- A gyermek érdeklődése és aktivitása során szerezzen tapasztalatot a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során alakuljon pozitív érzelmi viszonya a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja meg azok védelmét, az értékek megőrzését.
- A gyermek fedezze fel környezetét, ismerje meg szülőföldjét, az itt élő embereket, a tájat, a helyi hagyományokat, szokásokat, a néphagyományokat, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.
- A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jusson. Alakuljon a mennyiségi, alaki, nagyságbeli, formai, kiterjedéssel és téri viszonyok érzékelése, összefüggéseinek megtapasztalása.
- A gyermekek természetet szerető, védő emberi értékei alakítása, a fenntartható fejlődés, a környezettudatos viselkedés megalapozása.

Óvónői feladatok:

- Viselkedési modellje sugározza a természetet ismerő, szerető és védő, pozitív életszemléletet, az őszinte érdeklődésen alapuló magatartást. Segítse a gyerekeket főként olyan tapasztalatok, szokások és attitűdök elsajátításában, melynek eredménye a személyiségfejlődésben a környezetbarát magatartás.
- Adjon lehetőséget arra, hogy többnyire természetes helyzetben történő tapasztalás, kísérletezés, cselekvés útján ismerhessék meg a gyermekek a világ dolgait, jelenségeit, ezzel párhuzamosan bővítse a fogalmak körét és tartalmát.
- A gyermekek életkori és egyéni sajátosságaihoz, fejlettségi szintjéhez igazodva adja át a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezeti értékekről, azok megővéséről, megbecsüléséről szerzett ismereteit, tapasztalatait.

Tartalom:

3-4 évesek:

- Ismerjék meg a saját óvodai csoportjukat, az ahhoz tartozó helyiségeket (öltöző, mosdó), a csoporthoz tartozó személyeket (csoporttársak, dajka, óvónő)
- Séták alkalmával ismerjék meg az óvoda közvetlen környezetét.
- Figyeljék meg az évszakokat, azok jellemző jegyeit:
Ősz: levélhullás, termények és termések, színek, ízek, tulajdonságok, időjárás (szél, eső), sár, öltözködés, kerti munkák
Tél: hó hullása, színe, a víz tulajdonságai és halmazállapotai (hó, jég, az olvadás), havas játékok, madáretetés, öltözködés
Tavas: első jelek, virágok, öltözködés, időjárás, kerti munkák
- Ismerkedjenek meg a testrészekkel és funkciójukkal, azok ápolásával, az alapvető higiénés szokásokkal
- Tudatosodjon bennük, hogy mit jelent a család, kik a családtagok
- Ismerjék meg a ház körül élő állatokat, az óvodai udvar élővilágát (rovarok, madarak,...), az állatok mozgását, színét, hangját, élőhelyét, életmódját.
- Az alapvető színeket tudják megkülönböztetni, megnevezni
- Alakuljon a környezet rendje, tisztasága iránti igényük, a környezet védelmére törekedjenek, ismerjék meg a hulladék és a szemét megkülönböztetésének fontosságát.
- „Madarásszunk?!” – saját kidolgozású innovációnk szabad alkalmazása, akár elemeinek kiragadásával történő témafeldolgozás.

4-5 évesek:

- Séták alkalmával ismerjék meg az óvoda tágabb környezetét, épületeit, növényeket, élőlényeket, élettereket.
- Figyeljék és tapasztalják meg az évszakokat, azok jellemző jegyeit:
- A 3-4 évesek témáinak felelevenítése és kiegészítése a következőkkel

- Ősz: a termések, termények gyűjtése, egyéb gyűjtőmunka, ezek kóstolása, hasznosítása, felhasználásuk, látogatás a piacra, az időjárás és öltözködés, valamint az évszakra jellemző természeti változások miatt szükséges emberi munkák közti összefüggések felfedeztetése, költöző madaraink.
- Tél: a hideg hatásai az élővilágra, a víz halmazállapotai, a változások előidézése (olvasztás, fagyasztás), réteges öltözködés és testünk állapotának párhuzama közti összefüggések felfedeztetése, egészség-betegség, itt telelő madaraink (megfigyelés, megnevezés, etetés).
- Tavasz: a meleg hatása az élővilágra (rügyezés, állatok előbújása, madarak érkezése, a természet színeinek élénkülése), kerti munkák (hajtás, csíráztatás, veteményezés, palántázás), tavaszi virágok (megfigyelés, megnevezés), látogatás a piacra.
- Testünk érzékszervei, azok funkciói (hallás, látás, szaglás, tapintás, ízlelés), oldaliság
- Családunk, otthonunk, a házunk. A családtagok feladatai, szerepei.
- Ismerjenek meg vadon élő állatokat, azok életterét, életmódját. Ismerkedjenek meg a ház körül élő állatok tartásának módját és célját, felhasználását.
- Séták alkalmával a gyalogos közlekedési szabályokkal ismerkedés, közlekedési eszközök megfigyelése, megnevezése.
- Környezetvédelem, a hulladékok szelektálásának alapjai, ismerkedés a komposztálás fogalmával és gyakorlatával (őszi levelek).

5-6-7 évesek:

- Séták alkalmával ismerkedés a város nevezetes épületeivel, emlékműveivel. Fedezzék fel, hol helyezkedik el otthonuk az óvodától, egy-egy nevezetes épülettől ill. egymás lakóhelyétől.
- Figyeljék és tapasztalják meg az évszakokat, azok jellemző jegyeit:
- Az eddigi témák felelevenítése és kiegészítése a következőkkel-
- Ősz: gyűjtőfogalmak használata, gyümölcsök, zöldségek összehasonlítása (forma, méret, szín, súly), válogatása, kóstolása, felhasználása (pl. Gyümölessaláta, kompót, saláta, csalamádé), kiemelten az alma és szőlő betakarításával való ismerkedés, esetleg préselés (a must); a tűzzel való ismerkedés (tűzgyújtás szabályai, baleset

megelőzés, tűzoltóság,...); vizsgálódások ősszel; a lombozat változása, az örökzöldek; a köd, a dér; állatok készülődése a télre

- Tél: a zúzmara, a hópehely vizsgálata (pl. Nagyítóval vagy színes lapon), havas, jeges játékok (nyomhagyás, csúszó pálya fagyasztás, hóember építés), kísérletezés a hóval, jéggel, vízzel;
- Tavasz: a felszíni és a felszín alatti vizek; tengerek, óceánok; vízszennyezés; a víz körforgása, a záporok, zivatarok, a szivárvány; a levegő szükségessége, légszennyezés, a levegő mozgása, a szél mint megújuló energiaforrás; a hajtás külső feltételei (nap melege, víz, fény); a talaj, a talaj élővilága, a talajszennyezés, palánta nevelés; a fa, a bokor;
- Az idő: napszakok, napok, hónapok, évszakok
- Környezetvédelem, fenntartható fejlődés: a hulladékok újrahasznosítása (pl. Újrapapír készítése, játékkészítés- régiből újat), vásárlási szokások alakítása (pazarlás, takarékoság)
- Csillagászati földrajzi alapismeretek: a föld, az égitestek, a naprendszer
- A családtagok munkája, a foglalkozások
- Testünk: higiénia szokások, tisztálkodás; egészséges életmód (étkezés, mozgás); testséma, testfogalom, személyi zónájának alakítása
- Állatok: földrajzi elhelyezkedés (földrész amin él); a testfelépítés, tulajdonságok (testrészek, külső borítófelület, szaporodás módja- tojást rakó, elevenszülő, táplálkozás); az élőhely, élettér (föld, víz , levegő); ház körül és vadon élő állatok összehasonlításai, csoportosításai
- Iskolások leszünk

Fejlődés jellemzői korcsoportonként:

3-4 évesek:

- Ismeri a csoportja és az óvoda közvetlen környezetét
- Az évszakokkal kapcsolatosan rendelkezik alapvető tapasztalatokkal
- Alapvető fogalmakat ismer (család, ház körül élő állatok, madarak, színek, hulladék, szemét...), jellemző alapján felismer, megnevez.

4-5 évesek:

- Ismeri az óvoda tágabb környezetét
- Az évszakokkal kapcsolatos tapasztalatai, felfedezései alapján képes összehasonlításokra, jellemző jegyek megfogalmazására.
- Rendelkezik tapasztalatokkal a testrészek, az érzékszervek funkcióival, az oldalisággal kapcsolatos tudatosság megalapozódik.
- Képes a családról általánosságokat is felsorolni
- Alapvető tapasztalatokkal és ismeretekkel rendelkezik a vadon élő állatokról, a ház körül élő állatokról.
- A közlekedéssel kapcsolatos ismeretei bővülnek
- A szelektálással, komposztálással kapcsolatos tapasztalásai következtében a természethez fűződő pozitív érzelmi viszonya alakul.

5-6-7 évesek:

- A birtokába jutott tapasztalatok és ismeretek alapján képes az évszakokkal kapcsolatos összehasonlításokra, különbségek megfogalmazására, jellemző jegyek felismerésére és megnevezésére.
- Időbeni tájékozódása alakul (felismeri a napszakokat, felsorolja a napokat, hónapokat, évszakokat).
- Saját lakóhelyéről (Izsákról) rendelkezik alapvető ismeretekkel, a tájékozódási képessége fejlődik.
- Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Ismeri a környezetében élő állatokat és növényeket, megtanulja ezek gondozását, szeretetét és védelmét.
- Személyi zónája és a környezete alakításában való döntési képessége, gyakorlati problémamegoldása fejlődik.
- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- Várja az iskolakezdést.

Matematika

Óvónői feladat:

- A gyerek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztaltatása, a logikus gondolkodás megalapozása
- Biztosítson olyan sokszínű tevékenységet és eszközöket, melynek segítségével érvényesülhet a gyerekek cselekvő aktivitása, közvetlen több érzékszervet foglalkoztató matematikai tapasztalása, problémamegoldása az élménynyújtás lehetősége
- A logikus gondolkodás megalapozása

Tartalom:

4-5 évesek:

- Halmazok: halmazok létrehozása, felosztása, összehasonlítása, tulajdonságaik szerinti válogatás(közös tulajdonság keresése, gyűjtőfogalmak használata), ítéletek
- Számlálás: játékos tevékenység közben különböző érzékszervek segítségével (tapintás, hallás, látás)
- Mennyiségek létrehozása, összehasonlítása (több, kevesebb, ugyanannyi)
- Formaállandóság, alaklátás, ismerkedés síkmértani formákkal (kör, téglalap, négyzet) – kirakás, egyéb alakzatok közt keresés, kivágás/színezés, hasonló formák keresése
- Tájékozódás a térben: gyakorolják a térbeli viszonyokat, önmagukhoz majd tárgyakhoz viszonyítva
- Mennyiségek becslése, összemérése (tömeg, hosszúság, űrtartalom): végezzenek összehasonlításokat, ismerkedjenek a rövid-hosszú, magas-alacsony, kisebb-nagyobb fogalmával
- Párosítások
- Sorminták

5-6-7 évesek:

- Halmazalkotások a gyermekek által is javasolt szempontok alapján, halmazok összehasonlítása, halmazok szétválogatása, bontása, halmazok elemeinek sorba rendezése, halmazok összemérése becsléssel, párosítással, másolással
- Osztályozások, csoportosítások, válogatások (szín, méret, vastagság, térbeli viszony alapján)
- Formaállandóság, alaklátás, alapvető síkmértani formák, alapvető testek (tégla, kocka, gömb)
- Építések, alkotások, másolások
- Térbeli viszonyok, irányok
- Időbeni viszonyok
- Ellentétek
- Mennyiségek összemérése (terület, szélesség, vastagság, bőség), relációk
- Tő és sorszámnevek, számképek
- Tájékozódás a térben
- Tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban
- Szimmetria
- Műveletek (összeadás, elvétel, bontás)
- Számlálás, leszámlálás, megszámlálás

A fejlődés várható jellemzői korcsoportonként:

4-5 évesek:

- Képes halmazokat létrehozni, tulajdonság szerint válogatni, összehasonlítani.
- Számlál, mennyiséget létrehoz, egyéni fejlettségi szintje szerint legalább ötig.
- Használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait.
- Felismeri az alapvető síkmértani alakzatokat, mértani testeket a környezetében.
- Tudja használni a térbeli viszonyokhoz kapcsolódó névutókat (alá, fölé, közé stb.).

5-6-7 évesek:

- Halmazokat tud képezni megadott és önmaga által választott szempontok alapján.
- Érti és helyesen használja a mennyiséggel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket.
- Jól ismert tulajdonságok szerint válogatást, összehasonlítást, sorbarendezést végez.
- Meg tud számolni tárgyakat 10-ig. Számfogalma kialakult. Elemi műveletekre képes rendezéssel, bontással. Különféle elemekből többet, kevesebbet, ugyanannyit létrehoz.
- A térben és síkban való tájékozódást érti, tudja az irányokat, ismeri a helyeket jelölő szavakat, névutókat.
- Síkmértani alakzatok, mértani testek tulajdonságait megnevezi, s ez alapján összehasonlítja, válogatja.

Munka jellegű tevékenységek

Cél:

- A tapasztalatszerzés, a környezet megismerése, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakítása.
- A gyermekek a rájuk bízott munkát szívesen végezzék, a munkavégzés során alakuljon ki az életkorának megfelelő kötelességtudat és tapasztalják meg másokért végzett munka örömét, az elvégzett munkát meg is tudják becsülni.

Óvónői feladatok:

- A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, azok feltételeinek biztosítása. A munkafolyamatok tudatos szervezése az egyéni képességek figyelembevételével, lebonyolítása a gyermekekkel együttműködve
- A munkafogások megmutatását követően a gyermekek ösztönzése arra, hogy maga is próbálgasson egy-egy munkafolyamatot elvégezni. A gyermekek eljuttatása a munkavégzéssel kapcsolatos jártasságok, készségek szintjére
- Értékelje a gyermek munkáját saját magához mérten
- A munka jellegű tevékenységek tervezése és szervezésekor tartsa szem előtt a környezet megbecsülésére, megóvására nevelés feladatait.
- A balesetvédelem és a higiéniai szabályok megismertetése, betartása és betartatása

Tartalom:

- Naposság
- A mindennapi élettel kapcsolatos állandó és alkalmi munkák
- Környezet, növény, kisállat gondozás

1. Naposság

- **Étkezés:**
terítő, tányérok, poharak, evőeszközök, szalvéta, kancsó elhelyezése az asztalokon; segítségnyújtás az ételosztásban; étkezést követően maradékok összegyűjtése, edények, evőeszközök elpakolása, terítő letörlése
- **Rakodás:**
annak ellenőrzése, hogy a játékeszközök esztétikusan vannak-e a helyükön, ha kell elrendezi azokat
- **Spontán és szervezett tevékenységeknél segít az eszközök szétosztásában, elrakodásában**

Fejlődés jellemzői:

3-4 évesek:

Még nincs naposi munka. Önkiszolgálás van.

4-5 évesek:

- A naposok az óvónő irányításával felterítik az asztalterítőt, szétosztják az étkezéshez szükséges eszközöket, segítenek az ételek kiosztásában. Étkezés után leszedik az asztalt és letörölik.
- Játék befejezése után figyelemmel kísérik és segítik, hogy minden játék rendben a helyére kerüljön

5-6-7 évesek:

- A naposi munka megszervezése az előzőekhez hasonló, de már nagyobb önállósággal, felelősséggel látják el a feladataikat
- A naposok kiválasztásának rendszere bővül, a gyerekek maguk tartják számon a következő napon sorra kerülőket
- Segítenek az óvónőnek a különböző eszközök kiosztásában, összeszedésében

2. A mindennapi élettel kapcsolatos állandó és alkalomszerű munkák

Udvar és teremrendezés, játékelrakás, játékjavítás, tisztítás, készítés, egyéni megbízások, üzenetek átadása, kerti munka, ünnepi készülődés (ajándékkészítés, szobadíszítés, csinosítás) házimunka jellegű tevékenységek

Fejlődés jellemzői:

3-4 évesek:

- A gyerekek egyéni képességükhöz mértén részt vesznek a rend fenntartásában, a csoportszoba átrendezésében
- A személyes holmijukat az öltözőben, mosdóban, csoportszobában segítséggel helyére teszik
- Segítenek a csoportszoba rendjének helyreállításában, a babaszoba elrendezésében
- Az óvónőjük egyéb megbízásainak önállóan eleget tesznek

4-5 évesek:

- A csoportszoba rendjének kialakításában folyamatosan részt vesznek, szükség szerint átrendezik a termet
- Az öltözőben, mosdóban segítenek a tisztaság és a rend megőrzésében
- Segítenek a foglalkozáson használt eszközök előkészítésében
- Az óvónővel együtt ajándékot készítenek közös ünnepekre, vagy más alkalmakra
- Teljesítik az óvónő egyéb megbízásait (pl. Olyan feladatokat amelyekhez otthoni előkészületekre van szükség, tárgyakat elkérik, átadnak, üzeneteket továbbítanak óvodán belül

5-6-7 évesek:

- A nem használt játékeszközt helyre rakják, vigyáznak a terem rendjére, felszólítás nélkül észreveszik, elrakják a leesett játékokat
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében
- Ha szükséges, az asztalok alatt felsöpörnek
- Részt vesznek a játékszerek tisztításában, a babaruhák mosásában
- Segítenek a szalvéta hajtogatásában, a zsebkendők darabolásában, elrakódásában
- Segítik a kisebbeket és egymást az öltözködésben, a vetkőzésben
- Ügyelnek az öltöző és mosdó rendjére
- Az udvari játékszereket játék után a helyére teszik
- Ünnepekre ajándékot készítenek

4. Környezet, növény, kisállat gondozás

▲ Virágok locsolásában való segítségnyújtás, élősarok gondozása, söprés, gereblyezés, talicskázás, hólapátolás, madáretetés, termések, termények begyűjtése, csíráztatás, vetemények gondozása

Fejlődés jellemzői:

3-4 évesek:

- A gyerekek figyelemmel kísérik az élősarok növényeinek gondozását
- Ahol akvárium, terrárium van, megfigyelik az állatok etetését
- Segítenek a csíráztatás előkészítésében
- Az óvónővel együtt elvetik a magvakat, folyamatosan részt vesznek azok gondozásában, figyelik a magvak fejlődését, az élősarokban bekövetkezett változásokat
- Segítenek a falevelek összegyűjtésében, figyelik az udvar rendezését

4-5 évesek:

- A gyerekek folyamatosan közreműködnek az élősarok gondozásában
- Különböző magvakat, terméseket gyűjtenek és elhelyeznek belőlük néhányat az élősarokban
- Részt vesznek a kerti munkában, a kert rendezésében
- Segítenek a lehullott falevelek összegyűjtésében, használják a megfelelő kerti szerszámokat
- Részt vesznek a magvak elvetésében és gondozásában
- Az óvónővel együttműködve az évszaknak megfelelően folyamatosan gazdagítják, változtatják az élősarkot
- A kertben segítenek a növények ültetésében
- Locsolnak, gereblyéznek, söprögetnek felnőtt segítségével

5-6-7 évesek:

- Folyamatosan gondozzák az élősarok növényeit. Megfigyelik a változásokat, azok figyelembevételével gondozzák a növényeket
- Minden gyerek önállóan veteményez, előkészíti a földet és elveti a magvakat. A gondozásba az óvónő irányításával, felügyelete mellett kapcsolódnak be
- Folyamatos feladatuk az udvar és a kert rendben tartása
- Közreműködnek a falevelek gereblyezésében, az udvari járdák tisztán tartásában
- A kertben az évszaknak megfelelően ültetnek, segítenek
- Az élősarok számára magvakat, terméseket gyűjtenek önálló
- Önállóan megöntözik a virágokat, veteményeket
- Télen részt vesznek a hó eltakarításában

A tevékenységekben megvalósuló tanulás:

Cél:

- Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, fejlesztése.

Óvónői feladatok:

- Alakítsa ki a nyugodt tanulás feltételeit, biztosítsa a szeretetteljes, előítélet mentes légkört.
- A gyermek cselekvő aktivitása által a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségét biztosítsa, kreativitását erősítse. Használja ki a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.
- Az óvodai élet minden tevékenységében törekedjen a teljes személyiségfejlesztésre.
- Vegye figyelembe a gyermek egyéni fejlődési ütemét, személyre szabottan, pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Többféle módszertani megoldásban gondolkodjon. Az adott helyzetnek megfelelően válassza meg, rugalmasan alkalmazza módszereit.

A tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;

- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- A gyakorlati problémamegoldás
- Új tanulást segítő módszerek alkalmazása.

Pedagógiai értékelések alkalmazott módszerei:

- pl.: megfigyelés, tapasztalatgyűjtés, gyermeki munka elemzés, difer mérés

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése

Ebben a fejezetben csak azokra a feladatokra, területekre térünk ki, amelyek a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek integrált neveléséhez kiegészítéseket, változásokat kívánnak a nevelésben és az egyéni fejlesztésben.

A nemzeti köznevelési törvény szerint:

„kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

1) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

A.) Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

B) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

C) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,”

A.) Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

„az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- ▲ Mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

- ♣ Autizmus spektrum zavarral vagy
- ♣ Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”

B.) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:

„az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek”

C.) Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló:

„az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,

- ♣ Aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és
- ♣ felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség”

Óvodánkban jelenlegi gyakorlat:

Intézményünkben a funkcionális integráció megvalósítására van lehetőségünk. Minden tevékenységet együtt végeznek a gyerekek, csak annyi időre vonjuk ki a csoportból, míg fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus vagy logopédus foglalkozik velük.

1. SNI és BTMN ellátása:

a szülővel való megbeszélés és beleegyezés után a gyermeket tankerületi szakértői bizottság vizsgálatára küldjük - az óvónők megfigyelése és tapasztalatai alapján -, ha a gyermek nagyfokú eltérést, lemaradást mutat viselkedésében, magatartásában; mozgásfejlettségében; kommunikációjában, anyanyelvi fejlettségében; szociális képességeiben; értelmi képességeiben.

„a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.”

Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

Az elvégzett vizsgálatok alapján szakvélemény készül, mely meghatározza a szükséges feladatokat: csoporton belüli egyéni differenciálás, fejlesztő foglalkozás ill. Gyógypedagógiai konduktív pedagógiai ellátás. Amennyiben már az óvodába lépés előtt korai fejlesztésben részesült, annak szakvéleménye alapján folytatódik fejlesztése.

2. Logopédiai ellátás:

Az óvodai nevelésben résztvevő 3. és 5. életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének alapvizsgálatát, szűrését elvégzi a Pedagógiai Szakszolgálat logopédusa. (szükség esetén korábbi életkorban is elvégezhető a logopédiai vizsgálat)

A Pedagógiai Szakszolgálat a logopédus vizsgálati véleményei, javaslatai alapján megszervezi a logopédiai ellátást.

3. Kiemelten tehetséges gyermek:

Az óvodánkban a kreatív, tehetségígéretes gyermekek fejlesztése:

- óvodai csoporton belül a napi tevékenységbe ágyazva
- kiscsoportos kreativitást fejlesztő tehetséggondozó foglalkozások keretében
- tehetségműhelyek működtetésével valósul meg.

3. Személyi feltételek:

- ♣ Óvodánkban 1 fő fejlesztő pedagógus (1 fő szakvizsgázott fejlesztő pedagógus,) 2 fő óvodapedagógus heti 2 alkalommal végzi a fejlesztést.
- ♣ A SNI gyerekek fejlesztését az intézménnyel megbízási, vállalkozási szerződés keretében 3 fő gyógypedagógus végzi.
- ♣ A logopédiai fejlesztést egyéni vállalkozói megbízással logopédus végzi.

4. Tárgyi feltételek:

Az óvoda rendelkezik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált neveléséhez:

- Akadálymentesített bejárattal
- Fejlesztő szobával
- Olyan játékokkal, eszközökkel melyek a fejlesztést szolgálják
- A speciális ellátást igénylő eszközök, játékok nem állnak rendelkezésre (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők megsegítésére)

5. Cél:

- Egyéni fejlődési ütem, képesség, tehetség, szociokulturális háttér figyelembevételével a felzárkóztatás segítése a tehetség kibontakoztatása.
- A gyermekek hátrányainak enyhítése, az előítéletek csökkentése.

6. Óvónői feladatok:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, elfogadó légkör megteremtése
- Optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez
- A gyerekek környezetének minél teljesebb, pontosabb megismerése
- A csoporttársak, szülők felkészítése a kiemelt bánásmódot igénylő gyermekek fogadására
- A gyerek-gyerek és a gyerek-felnőtt kapcsolat kialakulásának és erősödésének elősegítése
- Kapcsolattartás a szülővel és a szakemberekkel (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus)
- Vezesse a kötelező dokumentumokat (egyéni fejlesztési terv készítése, csoportnaplóban a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek integrált nevelésére vonatkozó megjelenítés, fejlődés nyomon követését segítő dokumentumot)
- A fejlesztése legyen folyamatos és kiszámítható. Vegye figyelembe az eltérő terhelhetőséget.
- Reálisan és szakszerűen elemezze és értékelje saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.
- Ugyanazon funkciót változatos módon gyakoroltassa, érvényesüljön a változatosság elve.
- Türelmes, nyugodt érzelmi támaszt biztosító habitus jellemezze.
- Ismerje fel a kreatív kiemelkedő képességű gyermekeket
- Ösztönözze, motiválja, segítse kreativitásukat a mindennapi tevékenységek közben

- Kínáljon minél több lehetőséget játék közben – tárgyi feltételek, logikai, szellemi játékok, ismeretterjesztő könyvek, képek, ...
- Csoportos foglalkozások alkalmával kínáljon olyan tevékenységeket melyek segítik a jó adottságú gyermekek egész személyiségének fejlődését (problémamegoldó készség, kreatív gondolkodás, stb.)

7. Az óvodai nevelés feladatai:

a.) Egészséges életmód alakítása:

- ♣ Az önállóság kialakulásának érdekében mindig csak annyi segítség nyújtása, hogy lehetőségeihez mérten egyedül is tudjon cselekedni.

b.) Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés:

- ♣ Sikerélményhez juttatás és megerősítés
- ♣ Kudarcélményektől való megóvás (kéességeit meghaladó feladatok kerülése)
- ♣ Bizonyos szintű alkalmazkodókészség, akaraterő, együttműködés alakítása a sérült gyerekekben is

c.) Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés:

- ♣ Az anyanyelvi képességek, értelmi képességek (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és az alkotóképesség fejlesztése a gyermek egyéni képességeihez mérten

8. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai:

A.) Játék:

Cél:

Olyan integráló tevékenységgé váljon, melyben alakulnak a gyermekek társas kapcsolatai, gazdagodhatnak szociális érzelmei, a világról szerzett tapasztalatai, ismeretei.

Óvónői feladatok:

- A szakemberek által javasolt fejlesztő játékok használata
- A spontán és az óvónő által szervezett tevékenységekben a differenciált fejlesztés megvalósítása

B.) Verselés, mesélés; ének, zene, énekes játék, gyermektánc; rajzolás, festés, mintázás, kézimunka; mozgás; a külső világ tevékeny megismerése:

Cél:

Az egyéni képességek szerinti részvétel és fejlődés megvalósulása

Óvónői feladatok:

- Differenciált feladatadás, segítségnyújtás, eszközválasztás, pozitív megerősítés,...

C.) Munka jellegű tevékenységek:

Cél: az egyéni képességeihez, lehetőségeihez, terhelhetőségéhez igazított célokat próbálja megvalósítani.

Óvónői feladatok:

az eredményes munkavégzéshez szükséges képességek fejlesztése, tulajdonságok alakítása.

9. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek jól érzik magukat a közösségben, önbizalmuk és környezetéhez való viszonyuk pozitív.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődési folyamata különböző, ezért az elért szint változó, de készen áll a következő befogadó intézménybe való átlépésre.
- A kiemelkedő képességgel rendelkező tehetségígéretes gyermekek látóköre kiszélesedik, több tapasztalattal és ismerettel rendelkeznek

Gyermekvédelemmel összefüggő tevékenységek

„gyvt 67/a. §409 (1) **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

A) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

B) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az sz. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

C) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) halmozottan hátrányos helyzetű

A) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

B) a nevelésbe vett gyermek,

C) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) a gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. ..

68. §410 (1)411 ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.”

Gyermekvédelem:**Cél:**

- a prevenció, a segítségnyújtás, melyre a humánus, a megértés, a támaszkodás, a szeretetpótlás a jellemző. A rászorult, hátrányos vagy veszélyhelyzetben lévő gyermekek megsegítése, védelme, a mindenkifelett álló érdekének képviselése.

- az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett kiemelt a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Általános elvek:

- a gyermekvédelmi munkát pozitív szellemben, emberségesen, kellő gondossággal, a szülők és a gyerekek emberi méltóságát biztosítva kell végeznünk.
- Törekednünk kell a gyermek személyiségének lehető legteljesebb kibontakoztatására, testi, szellemi, lelki, erkölcsi fejlődésének biztosítására.
- Fel kell deríteni a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel a káros hatások megelőzésére illetve ellensúlyozására kell törekedni.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek óvodai nevelése integráltan történik.
- A nemzetiségi gyerekek személyiségét is tisztelet, szeretet, megbecsülés és elfogadás öveze. Az óvodai élet során számukra is biztosítjuk az óvó-védő, nevelő, személyiségfejlesztő funkciók érvényesülését.

Feladatok:

- a gyermekvédelmi munka minden óvónő munkaköri kötelessége és feladata. A gyermekvédelmi munka kiindulópontja a felderítés, az okok kezelése. A felderítésnek alapfeltétele, hogy az óvónő is ismerje a gyermek személyiségét, családi hátterét, környezetét. Következő szakasz a felderítés után a segítségnyújtás, tanácsadás. Amennyiben ezek hatására sem történik előrelépés, ill. Pedagógiai eszközökkel nem megszüntethetők, akkor szükséges az esetjelzés. Lényeges, hogy a jelzés időben kerüljön a megfelelő segítő szervezethez.
- Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése, tapintatos, egyéni, személyes kapcsolattartás, mint alapvető nevelési módszer alkalmazása.

- az új óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket az adott csoportba minél inkább zökkenőmentessé tenni.
- az egyéni lemaradásokat csökkenteni, a tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni.
- a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást.
- A titoktartási kötelezettsége minden családot érintő kérdésben érvényesüljön.

Az intézkedés útja és formái:

- ha az óvónő úgy ítéli meg, hogy a probléma saját feladatkörén belül megoldható, akkor a megoldáson túl jelzési kötelezettsége nincs.
- ha a gyermek helyzete, veszélyeztetettségének mértéke nem mérhető fel, nem ítéltető meg kellő alapossággal az óvodán belül, akkor jeleznie kell a gyermekvédelmi felelősnek, és/vagy a gyermekjóléti és családsegítő szolgálatnak.
- Ha bármilyen rendkívüli esemény történik, ami miatt a gyermek családból való kiemelésének szükségessége felmerül, elegendő a gyermekjóléti szolgálat azonnali értesítése.

Kapcsolattartás a gyermekvédelmi munkában:

Óvónők – szülők

Óvónők – igazgató

Óvónők – gyermekvédelmi felelős, óvodai szociális segítő

Gyermekjóléti szolgálat, család-és gyermekjóléti központ– óvónők, gyermekvédelmi felelős

Kiskőrösi Pedagógiai szakszolgálat és a B.K.M.T.K.V. Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- Beiratkozásról értesítés, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek bekerüljenek az óvodába. Hiányzásokkal (igazolással, annak elmulasztásának következményeiről) kapcsolatos tájékoztatás, hogy óvodalátogatásuk rendszeres legyen.
- A gyermekjóléti szolgálat támogató munkájáról, a gyermekvédelmi felelős személyéről. Az igényelhető támogatásokról a szülők felvilágosítása a lehetséges kedvezményekről, a szociális hátrányok mérséklésére szolgáló támogatási lehetőségekről, annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő gyermekek minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Családlátogatás, szülői konzultáció: óvodába lépést megelőzően a gyermekek és körülményeik megismerése, regisztrálása, folyamatos követése.
- A csoportok kialakításánál kiegyenlített legyen kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, a BTM, SNI, tehetséges) gyerekek száma
- Új tanulást segítő módszerek alkalmazása: kooperatív technikák, drámapedagógia, projekt módszer
- Egyéni képességekhez igazodó foglalkozás megszervezése /tehetség, felzárkóztató csoportok : dráma, mozgás, anyanyelvi nevelés / és ezen való részvételük biztosítása
- Kis létszámú fejlesztő csoportok működtetése
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon

- Rendszeres kapcsolattartásra törekszünk a szülőkkel annak érdekében, hogy a gyermekek, érdekében megnyerjük támogatásukat, együttműködésüket./ szülői értekezlet, fogadóóra/
- A szülőket bevonjuk az intézményi programjainkba / decemberben: adventi témahét, májusban: családi nap, középső és nagycsoportokban : nyílt nap /

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló céljaink

Cél:

Az óvodai nevelés közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén, hogy mérsékelje a szegényebb családok gyermekeinél jelentkező hátrányokat. A szociális hátrányok kompenzálása érdekében az óvoda mélyebb együttműködésre törekszik a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, fenntartóval, iskolával, civil szervezetekkel.

Feladataink:

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása
- óvodába lépéskor komplex állapot felmérés
- integrációt elősegítő csoportalakítás
- igazolatlan hiányzások minimalizálása
- együttműködések kötése a partnerekkel
- szakszolgálatok bevonása(a szociális ellátó rendszerrel való együttműködés)
- egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése
- természetben juttatások, támogatások szervezése
- rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődéséről (egyéni beszélgetések)
- iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka
- gyermekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében

• Óvónői feladatok:

- biztosítson minden gyermek számára egyenlő hozzáférést
- fokozott figyelemmel segítse a nemzetiségi családok gyermekeinek befogadását
- Különbözőséget elfogadó egymás kölcsönös tiszteletét kifejező magatartás
- pedagógiai kultúra megújítása, innovációs hajlandóság erősítése, módszertani szemléletváltás továbbképzések által
- a gyermekek érzelmi nevelése, szocializációja
- egészséges életmódra nevelés
- társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének előkészítése)
- korszerű óvodapedagógiai módszerek használata (kooperatív technika, differenciálás, mozgás, zene, tehetséggondozás, drámapedagógia)
- óvoda – iskola átmenet megkönnyítése

Speciális szolgáltatásaink:

A gyermekek képességeinek széleskörű fejlesztése érdekében, a szülők igényeivel összhangban az alábbi speciális programokat szervezzük, tervezzük:

- Fejlesztő pedagógia, egyéni, differenciált fejlesztés: a fejlesztő pedagógus a gyerekek tanulási képességében, teljesítményében és egyéni haladási ütemében meglévő különbségekre épülő pedagógiai tevékenységet lát el. Azokkal a gyerekekkel foglalkozik, kiknek a Kiskőrösi EGYMI fejlesztést ír elő.
- Hittan: a református egyházközség és a katolikus egyházközség szervezésében nevelési időn túl, délutáni időpontban tartják a foglalkozásokat, amelyekhez a feltételeket biztosítjuk.
- Logopédiai gondozás, beszédfejlesztés
- Szabadidős tevékenységek
- Ovi foci: nevelési időn túl, délutáni időpontban óvodán kívüli helyszínen zajlik

Óvodai fejlesztő program

a 20/2012. EMMI rendeletnek megfelelően

173. § (1) Az óvoda a hátrányos helyzetű gyermekek számára a miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint óvodai fejlesztő programot szervez.

Bevonható gyermekek:

173. § (1) Az óvodai fejlesztő programban az a gyermek vehet részt, aki a Gyvt. 67/A. § alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. § - ában foglaltakra hátrányos helyzetűnek minősül. Az óvoda igazgatója felveheti az óvodai fejlesztő programba azt a gyermeket is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a gyermek rendszeres gyermekv

édelmi kedvezményben részesül.

Az óvodai fejlesztő program előzménye:

Intézményünkben minden évben nagyon magas a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, akik közül egyre több gyermek küzd szociális és viselkedési problémákkal, kognitív képességek részképességek elmaradásával. Ezért intézményünk a szociális és egyéb hátrányok kompenzálása érdekében már több évvel ezelőtt kapcsolódott az IPR programhoz, majd ennek folytatásaképpen 2019. 09. -től az EFOP 3.1.3- 16-2016-00001 Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézmények támogatása „Esélyteremtő óvoda” projekthez.

Az óvodai fejlesztő program céljai:

A gyermekek személyiségfejlesztése, tehetséggondozása, felzárkóztatása a pedagógiai programunkban meghatározott alapelvek szerint. Kiemelten, hogy a tevékenységek,

pedagógiai hatások a gyermekek személyiségéhez igazodjanak. A nevelés teljes egésze tegye lehetővé a gyermek személyiségfejlődését, egyéni képességeinek, készségeinek kibontakoztatását. A tevékenységeket a tudatosság, differenciálás, folyamatos tervezés, értékelés jellemezze. Fejlessze az érzelmi, akarati tulajdonságokat, szocializációs, érzelmi, akarati képességeket. Ösztönző környezetet biztosítva bővítse a gyermekek ismeretét és tapasztalatát. Fejlessze az értelmi képességeket, az alkotóképességet. Segítse a mozgás és tanulás összerendeződését.

A fejlesztés személyi feltételei:

- szakmailag felkészült, fejlett szociális képességekkel együttműködésre képes óvodapedagógusok
- intézménnyel kapcsolatban lévő gyógypedagógusok
- óvodai szociális segítő

A fejlesztés tárgyi feltételei:

- fejlesztő szoba
- többfunkciós terem
- csoportszoba
- fejlesztéshez szükséges eszközök

A fejlesztés helyszínei:

- óvodai csoportszoba
- óvodai fejlesztő szoba
- óvodai többfunkciós terem(tornaterem)
- óvodaudvar

- óvodán kívüli helyszínek (művelődési ház, tornacsarnok)

A szervezett fejlesztés formái:

- egyéni
- páros
- mikrocsoportos (max 5 fő)
-

A fejlesztésben alkalmazott módszerek:

- komplex tevékenységek szervezése
- egyéni fejlesztés, differenciált tervezés
- drámapedagógia
- multikulturális nevelés
- kooperatív technikák
- projektek, témahetek

A gyermek fejlesztésével kapcsolatos óvónői pedagógiai feladatok:

- Minden gyermekre - a gyermek megismerésén alapulóan - egyénre szabott fejlesztési terv - összeállítása. Ez alapján heti 3 alkalommal képességfejlesztés, személyiségfejlesztés, tehetséggondozás, felzárkóztatás végzése.
- Az óvodapedagógus rendszeresen értékeli a komplex tevékenységeket, havonta rögzíti tapasztalatait a gyermekek haladásáról, fejlődéséről vagy megtorpanásáról. Feltárja a fejlődést hátráltató okokat.

- 3 havonta értékelő tájékoztatást ad a szülőnek a gyermek előre haladásáról, tapasztalatairól, melyet a szülő aláírásával is igazol.
- Ha szükséges, felveszi a kapcsolatot és együttműködik egyéb pedagógiai szakmai szolgáltatókkal, Izsák Város Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatával, gyámhatósággal, pedagógiai szakszolgálattal, az óvodai szociális segítővel.
- Az egyéni fejlesztési terv minden területre kiterjed /nagymozgás, finommotorika, beszéd-kommunikációs készség, érzékelés, észlelés, értelmi képesség, figyelem, emlékezet/ elengedhetetlen, hogy minden gyermekre, személyre szabottan tervezzük. Így tudjuk biztosítani a megfelelő fejlesztést, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, hátránykompenzációját

A dokumentálás formája, eszköze:

A Pénzügyi Tájékoztató Iroda Kft. által szerkesztett „Csoportos fejlesztési napló egyéni fejlődési lapokkal” című kiadvány másolata.

Mely tartalmazza:

- az egyéni fejlődési lapokat: gyermek adatait, a fejlesztési célokat, feladatokat, értékeléseket
- a csoportos fejlesztési/haladási naplót: a foglalkozás anyagát, megjegyzéseket, havi értékeléseket

Ezeket felül:

- anamnézislap óvodába kerüléskor
- egyéni fejlesztési tervek
- gyermekről készült szakvélemények
- határozatok(HH/HHH)
- csoportnapló

A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek:

- megtalálható pedagógiai programunk 76-78. oldalain
- A családokkal való együttműködés keretében megvalósuló intézményi programok, melyeket részletesen tartalmaz a pedagógiai programunk, valamint az aktuális munkatervünk.
- A fejlesztő óvodai programban résztvevő gyermekek egyéni fejlesztésére vonatkozó iránymutatás rögzítése a munkatervben
- Ösztönözzük a szülőket a rendszeres óvodába járás fontosságára. Fejleszteni, felzárkóztatni csak azokat a gyerekeket lehet, akik az intézményt rendszeresen látogatják.
- óvodai gyermekvédelmi munka (jelzőrendszer működtetése, hiányzások csökkentése, szűrővizsgálatok megszervezése, adománygyűjtés, esetmegbeszélés, családlátogatás, szülői értekezlet, fogadó óra, együttműködés a szociális segítővel, helyi család és gyermekjóléti szolgálattal, gyámhatósággal)

Az óvodai fejlesztő program eredményességének nyomon követése:

Az óvodai fejlesztő programban részt vevő gyermekek egyéni fejlesztési terv alapján történő haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább háromhavonta értékelik, mely értékelést a szülővel tudatja a szülő az értékelés tényét aláírásával igazolja. Az értékelésre indokolt esetben meghívható a gyermek gyógypedagógusa, gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság, valamint a nevelési tanácsadást végző pedagógiai szakszolgálat képviselője.

Együttműködések kialakítása azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak:

173. § (6) Az óvodai fejlesztő programot az intézmény a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló miniszteri rendeletben erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával szervezi meg. E szakmai szolgáltatás kiterjed az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti helyi esélyegyenlőségi program és a köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv céljai összhangjának támogatására is. A szervezet az óvodai fejlesztő program vonatkozásában a 172. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nyújt szakmai támogatást.

- helyi védőnői hálózat
- gyermekorvos
- szakorvosok
- Izsáki Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Bács – Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Kecskeméti Tagintézménye
- Bács – Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Járási Kiskőrösi Tagintézménye
- Kiskőrösi EGYMI
- helyi általános iskola
- Izsáki Polgármesteri Hivatal
- Izsáki Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- helyi és országos civil szervezetek

Az óvodai fejlesztő program működtetésének várható eredményei:

A fejlesztések, tevékenységek hatására várhatóan a szociális és kognitív képességek biztosabbá válnak, a részképességbeli elmaradások enyhülnek, az intelligencia várhatóan kiegyensúlyozottabb lesz, a családi nevelésre pozitív hatást gyakorolunk.

Az óvodai fejlesztő programba végzett munka elismerése:

A 2023. évi LII. tv. a pedagógusok új életpályájáról 98.§ (5) szerint.

Érvényességi nyilatkozat

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2029.01. 01.

A nevelőtestület határozata alapján érvényes a kihirdetés napjától visszavonásig.

Felülvizsgálva, módosítva: 2024. január 01.

Hatályba lépése: 2024. január 17.

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- Hálózatbővítés, szervezet átalakítás,
- Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- Ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.

Előírás a program előterjesztésére:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetésének,
- Részletes szóbeli előterjesztés
- nevelőtestületi értekezleten.

Legitimációs záradék

1. Véleményezte: aláírás:.....
(igazgató)

dátum:.....

2. Szülői szervezet megismerte: aláírás:.....
(Szülői Szervezet)

dátum:.....

3. Elfogadta: aláírás.....
(Fenntartó nevében)

dátum.....

5. A dokumentum jellege: nyilvános

6. Megtalálható: KIR, óvoda honlap és az óvoda épületében.

6. Iktatószám: /2024.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	4
Általános pedagógiai elvek	5
Gyermekkép, óvodakép	8
Az óvodai nevelés feladatai	9
Egészséges életmód alakítása	9
Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés	11
Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	14
A program megvalósításának erőforrásai	21
Az óvodai élet megszervezése, napirend	23
Hetirend	25
A nevelés tervezése, időkeretei, a csoportnapló	26
Gyermek fejlődést nyomon követő dokumentáció	26
Az óvoda kapcsolatrendszere	28
Ünnepek és hagyományok	30
Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	32
A játéktevékenység	32
Verselés, mesélés	35
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	39
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	44
Mozgás	48
A külső világ tevékeny megismerése	52
Matematika	57
Munka jellegű tevékenységek	60
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	65
A tanulás lehetséges formái	65
Pedagógiai értékelések alkalmazott módszerei	66
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése	66

Gyermekvédelemmel összefüggő tevékenységek	73
Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	77
A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló céljaink.....	78
Speciális szolgáltatásaink	79
Óvodai fejlesztő program.....	80
Érvényességi nyilatkozat.....	86
Legitimációs záradék.....	87
Tartalomjegyzék.....	88
I.: számú melléklet: Eszközjegyzék.....	90
II: számú melléklet: Egészségnevelési program.....	96
III. számú melléklet A felhasznált irodalom jegyzéke.....	103

I: számú MELLÉKLET**Eszközjegyzék**

7. számú melléklet a 11/1994.(VI.) MKM rendelethez

A nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
I. Helyiségek		
Csoportszoba	Gyermekcsoportonként 1	7
Egyéni fejlesztő szoba	1	1
Játszóudvar	Óvodánként 1	2
Gyermeköltöző	Csoportonként 1	7
Gyermekmosdó, WC	6	4 A mosdókat közösen használják a csoportok
Felnőtt öltöző	1	1
Nevelőtestületi szoba	Óvodánként 1	-
Óvodavezetői iroda	Óvodánként 1	1
Óvodavezető-helyettesi szoba	Óvodánként 1	-
Orvosi szoba	Óvodánként 1	1
Tálaló konyha	Óvodánként 1	3
Felnőtt mosdó, WC	Óvodánként 1	3
Szertár	Óvodánként 1	1
II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai		
1. Csoportszoba		
Óvodai fektető	Gyermeklétszám szerint 1	25
Gyermekszék	Gyermeklétszám szerint 1	25
Gyermekasztal	Gyermeklétszám szerint	5

Fényvédő függöny	Ablakonként 1	Ablakonként 1
Szőnyeg	Csoport nagyságától függően	2
Játéktartó szekrény vagy polc	Csoportszobánként 3	3
Fektető tároló	Csoportonként 1	1
Élősarok állvány	Csoportonként 1	1
Hőmérő	Csoportonként 1	1
Eszköz-előkészítő asztal	Csoportonként 1	1
Textiltároló szekrény	Csoportonként 1	1
Szeméttartó	Csoportonként 1	1
2. Tornaterem	Óvodánként 1	1
Tornapad	Óvodánként 2	4
Tornaszőnyeg	Óvodánként 1	4
Bordásfal	Óvodánként 2	2
Többfunkciós mászó készlet	Óvodánként 1	2
3. Egyéni fejlesztő szoba		A pedagógiai programban foglaltak szerint
Tükör	1	1
Asztal	1	1
Szék	6	8
Szőnyeg	1	1
4. Játsszóudvar		
Kerti asztal	2	1
Kerti pad	2	2
Babaház	2	3
Udvari homokozó	2	2
Takaróháló	2	van
Mozgásfejlesztő eszközök a gyermekek 30%-ának	segítő	

megfelelő arányban		
- Udvari labda	Óvodánként 15-25	
- Dömpér	10-15	
- Homokozó készlet	30-45	
- Játékmotor		
- Kisbicikli		
- Hinta	5-6	
- Mászóka, csúszda	2	
- Roller	5-6	
- Forgódob		
- Labdarúgó kapu hálójával	2	van
- RO-TI-KOM		
- Futball labda	2	
	2	
5. Óvodai vezetői iroda		
Íróasztal és szék	1-1	1-1
tárgyalóasztal		
szék	2	2
telefon	1	1
könyvszekrény	1	2
Iratszekrény	1	1
számítógépasztal	1	1
Számítógép és nyomtató	1	1
Szkenner	1	1
6 . Nevelőtestületi szoba	1	nincs
szék	Pedagóguslétszám figyelembevételével	
Könyvtári dokumentum, pedagógiai szakirodalom	150	

Könyvszekrény	1	
tükör	1	
Fénymásoló	2	
8. Orvosi szoba	Berendezése a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet előírásai szerint	1
9. Gyermeköltöző		
Öltözőrekesz, ruhatároló, fogas, cipőtároló	Gyermeklétszám figyelembevételével	Gyermeklétszám figyelembevételével
öltözőpad	Gyermeklétszám figyelembevételével	Gyermeklétszám figyelembevételével
10. Gyermekmosdó, WC		
Törülközőtartó	Gyermeklétszám figyelembevételével	Gyermeklétszám figyelembevételével
falitükör	Mosdókagylónként 1	1
hőmérő	Mosdónként 1	1
Rekeszes fali polc	Gyermeklétszám figyelembevételével	Gyermeklétszám figyelembevételével
Zárható vegyszeres szekrény	Mosdónként 1	1
III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések		
Tisztálkodó felszerelések	Mosdókagylónként	Folyékony szappantartó, körömkefe
Törülköző	Felnőtt és gyermeklétszám szerint	Felnőtt és gyermeklétszám szerint
Abrosz	Asztalónként 1	1
Takaró	Gyermeklétszám szerint 1	1
Ágyneműhuzat	Gyermeklétszám szerint	1
IV. Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök		

Szennyes ruha tároló	1	
Mosott ruha-tároló	1	
mosógép	1	1
vasaló	1	1
szárítóállvány	2	2
Takarító eszközök	csopontonként 1	1
Kerti munkaeszközök	1	1
hűtőgép	2	2
porszívó	3	4
Takarítógép	1	1
V. Nevelőmunkát segítő játékok, játékeszközök		
Bábok, dramatizálási kellékek, barkácsolás eszközei	készlet	
Mozgásfejlesztő eszközök: karikák, labdák, szalagok, babzsák, tornabot, egyensúly-készlet, kendők, tornaszőnyeg, zsámoly, ugráló köté, függeszthető sportszerek Trambulin	egy csoportra való készlet 1	
Ének-zene, énekes játékok eszközei: furulya, metalofon, dob, cintányér, triangulum stb.	Gyermeklétszám figyelembevételével	
Az anyanyelv fejlesztésének eszközei: képeskönyvek, diafilmek, kártyák, fejlesztő játékok, diavetítő, vetítívászon	Gyermeklétszám figyelembevételével	

Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitást fejlesztő anyagok	Gyermeklétszám figyelembevételével	
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás,) kézimunka anyagok, eszközök	Gyermeklétszám figyelembevételével	
A természeti, emberi, tárgyi-környezet megismerését elősegítő eszközök	Gyermeklétszám figyelembevételével	
Munka jellegű tevékenységek eszközei	Gyermeklétszám figyelembevételével	
2. A nevelőmunkát segítő eszközök:		
Televízió		
DVD-lejátszó	1	
Magnetofon	Csoportonként 1	
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	A fejlesztésben résztvevő gyermekek létszáma szerint	
VII. Egészség és munkavédelmi eszközök		
Ételminta-vétel készlet	Óvodánként 1	
Mentőláda	Óvodánként 1	Közegészségügyi előírások szerint
Gyógyszerszekrény	Óvodánként 1	Közegészségügyi előírások szerint
Munkaruha		Előírás szerint
Védőruha		Munkavédelmi szabályzat szerint
Tűzoltó készülék	Épületenként 1-2	Tűzvédelmi szabályok szerint

II. számú MELLÉKLET

Egészségnevelési program

HELYZETKÉP

- Az intézmény környezete:

Óvodánk Bács-kiskun megyében Izsák szívében helyezkedik el. Az óvoda védve van a nagy forgalmú közlekedési utaktól, így lehetőség van különböző környezeti megfigyelésekre, sétákra. Az óvoda épülete a város központjához van közel és nagy zöld terület veszi körül. Az épületet 2013-ban újították fel, az épület megújult, korszerűbb lett. Két udvar van, az egyik a kiscsoportosok a másik a nagyobb gyerekek részére lett kialakítva. Ezek füves területek csúszdákkal, mászóakkal, hintákkal, homokozókkal ellátva.

Izsák város, házai szorosan helyezkednek el, füves terület a város külterületén lett kialakítva, ilyen például a focipálya és a lovas pálya. Ezek a területek, rendezettek, gondozottak, így alkalmasak különféle programok, rendezvények megtartására, lebonyolítására. Az intézményhez közel, a város központja egy bekerített játszótérrel is rendelkezik, ahova a tanév végén szoktak a nagyobb gyerekek ellátogatni.

Óvodánkban nagy hangsúlyt fektetünk fás, ligetes, zöld terület kialakítására. Rendezett, tiszta, udvart biztosítunk a gyerekeink számára, hogy biztonságos és szép környezetben játszhassanak. Intézményünk mellett egy fákkal, bokrokkal telepített nagy füves zöld terület található, amely lehetőséget ad a természet folyamatos megfigyelésére. Csoportjaink lehetőség szerint ide látogatnak el a legtöbbit.

- **Humán erőforrások:**
- Nevelési célunk, hogy az óvodáskorú gyerekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermekeket körülvevő felnőttek, a szülő, a pedagógus, a dajka példamutató magatartása elengedhetetlen.
- Az egészségnevelést segítő külső szakemberek:

- Gyermekorvos: Dr. Szántó Ágnes
- Fogorvos: Dr. Nyíri Szabó István
- Védőnő: Illésné Király Mária, Soltész Livia
- Logopédus: Mezeiné Fejszés Zsuzsanna
- Farkas Judit oligrofénpedagógia-szurdopedagógia
- Tóth Klára gyógypedagógus
- **Tárgyi feltételek:**
- Intézményünkben 8 csoport működik. Minden csoportnak van külön terme, öltözője. 2-2-2 csoportnak van közös mosdója és saját külön mosdóval 2 csoport rendelkezik. A csoportszobák, öltözők, mosdók tiszták, rendezettek és esztétikusak, igazodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz.
- Óvodánk jól felszerelt a tárgyi eszközök, játékok, szemléltető és szakmai eszközök terén is. Ezeket a pedagógiai eszközöket, felszereléseket építjük be a mindennapi tevékenységeinkbe a pedagógiai programunk alapján.
- Az óvoda udvarait, kertjét s berendezéseit úgy alakítottuk ki, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, hogy megfeleljen a gyermekek testméreteinek és biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi mozgás-és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi körül.

Bevezetés

- Az új ágazati szabályozás – mind rendeleti, mind törvényi szinten – kiemelt figyelmet kíván fordítani a gyermekek egészséges tanulóvá és felnőtté történő nevelésére.
- Tekintettel arra, hogy az óvodában az egészséges életmódra nevelésre kiterjedő tartalom az Alapprogram (363/2012. (XII. 17.) keretszabályaiból eredendően kötelező elem, maga az egészségfejlesztéssel kapcsolatos tartalom kiegészítése, annak strukturális szintű átgondolása, összehangolása indult a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI - rendeletben foglalt elvárásokkal.

- A miniszteri rendelet 128.§ (2) bekezdése alapján az óvoda által teljes körű egészségfejlesztési folyamatot kell működtetni, melynek eredményeként a pedagógusok
 - az óvodában végzett tevékenységet,
 - a pedagógiai programot és szervezeti működést,
 - a gyermek és a szülő részvételét az intézmény életében
 - úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.
- A teljes körű egészségnevelés célja, hogy az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön:
 - a teljes testi-lelki jóllétet, egészségét egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő,
 - az óvodai mindennapokban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani az ezzel összefüggő feladatokra.
- 3.1.Egészségnevelés
 - WHO megfogalmazásában az egészségnevelés:
 - Olyan tanulási és tanítási tevékenység, amely az egészség megtartása érdekében pozitív magatartásformák és szokások kialakulásának elősegítésére irányul. Az egészségnevelés tehát lényegében magatartás-formálás, mely magába foglalja az egészségügyi tudatformálást.
 - A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység, melyet az alábbi címszavakban foglalunk össze:
 - egészségfejlesztés a prevenció,
 - az óvoda az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere,
 - az egészséget támogató társadalompolitika,
 - hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás,
 - rizikócsoportos megközelítés,
 - érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások,
 - színtér programok (óvodák, stb),

- közösségi alapú komplex.
- Egészségünket ma minden eddiginél jobban befolyásolja az a tény, hogy az ember természeti, társadalmi személyes, érzelmi, szellemi környezetét az utóbbi évtizedben fokozódó gyorsasággal változtatta meg. Nem kétséges, hogy sokkal jobban fel kell készítenünk gyermekeinket arra, hogy milyen módon kell okosan élnünk!
- Az egészség alatt: a test, a lélek, az értelem, a társadalmi környezet és a szellemi egészséget értjük komplex megközelítéssel.
- Fontos, hogy csak úgy lehet hiteles, ha az itt dolgozó felnőttek is nagy figyelmet fordítanak egészségükre, példát mutatnak a gyerekeknek.

Az egészségfejlesztés célja

- A növekedés, a súlygyarapodás feleljen meg az életkornak, az egyéni alkatnak.
- A gyermekek szervezet legyen egészséges, ellenálló és alkalmazkodó képes, mozgásuk legyen összerendezett.
- Érzékszerveik fejlettsége tegye őket képessé a differenciált érzékelésre.
- A gyermekek rendelkezzenek önmaguk számára és a közösségi együttéléshez szükséges kulturált egészségügyi szokásokkal.
- Idegrendszerünk egészséges fejlettsége járuljon hozzá kiegyensúlyozott, derűs, félelemmentes magatartásukhoz.

Az egészségnevelés feladatai

- Az egészség védelme, ápolása a mindennapos nevelői gyakorlat szerves része.
- Alapfeladatunk a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése.
- A nevelő kötelessége, hogy gondoskodjon a rábízott gyerekek testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségjogai tiszteletben tartásáról, személyiségének fejlődéséről.

Kiemelt odafigyelés:

- a testápolásra,
- helyes táplálkozásra,
- öltözködésre,
- levegőzésre,

- mozgásra,
- nyugodt pihenésre.
- Helyes életritmus hangsúlyozott kiemelése, a szülőkkal egységes szemlélet kialakítása, megerősítése.
- Mozgásigény kielégítése, edzettség, állóképesség fokozása.
- Mozgásos játékok gyűjtése, napi tervezése.
- Tornaeszközökkel való gyakorlatok összegyűjtése. Babzsák, labda, karika, bot, többfunkciós eszközök stb.
- Bemutató foglalkozás tartása.
- Folyamatos kapcsolattartás az egészségügyben dolgozókkal (orvos, védőnő, fogászati asszisztens stb.).
- Egészséges étrend összeállítása érdekében folyamatos kapcsolattartás a konyha képviselőjével. (Korszerűbb ételek bevezetése, pl.: magvas kenyér, korpás pékáru, szezámmagos pogácsa, ananászos csirkemell, különböző saláták stb.).
- A délutáni speciális mozgáslehetőségek körének kibővítése. Néptánc, foci, aerobik stb. Ezek a mozgáslehetőségek tovább javítják a gyermekek koordinációs képességét, testtartását, mindenképpen örömteli időtöltést jelentenek.
- Az udvari mozgásfejlesztő játékok változatos mozgáslehetőségének kihasználása.
- A mozgáslehetőség bővítéséhez további jó lehetőséget biztosít a Decathlon pályázaton nyert mozgásfejlesztő eszközök a tornafoglalkozásokba.

Egészségnevelési programjaink

- Egészségvédő alapismeret-bővítő programok
- A test felépítését szemléltető program (Kisgyermek lexikonja, testünk kirakó, szétszedhető papír babák, kiegészítő rajzok).
- A szervezet működésének megfigyelése játékosan (sajátmagán és óvodás társán).
- Ismeret- és tapasztalatszerző gyakorlatok a szervezet fizikai teljesítményéről, az elfáradásról és a pihenésről (légzés, szívdobogás megfigyelése).

- Élelmiszerek megismerése-csoportosítása játékos programokon (babakonyhai szerepjátékok: bevásárlás, elárusítás, többfogású menü készítése, vendégváras, kulturált vendéglátás, társasjátékok, kirakók).
- Egészséges életmód-fejlesztő programok
- A személyi tisztálkodást készséggé fejlesztő játékos program (babákkal, saját magukon, dia-film, DVD filmek, mesék, versek).
- A fertőző betegségek elkerülését célzó szokásalakítás.
- Fogápolási és száj higiéniai program (Fogorvos segítségével).
- Önálló öltözködés szokássá alakítása, ruhaviselés, ruhaváltás gyakorlata (maci öltöztető).
- Az egészséges táplálkozást propagáló programok (egészségnapok, zöldség és gyümölcsnapok).
- Ételválogatási, élelmiszer-válogatási játékprogram.
- Kulturált étkezés (vendéglátás) gyakorló program.
- Gyermekbaleset-megelőző program:
- A közlekedési szabályok játékos gyakorlása,
- Közlekedésbiztonsági nap szervezése
- Az óvodai balesetek megelőzésének gyakorlása (a csoportszoba, a tornaterem, a mosdó, az udvar veszélyeinek „feltérképezése).
- A gyermekre, illetve a gyermekközösségre veszélyes szűrő, vágó stb. tárgyak, játékok behozatala tilos.
- Mozgásos játékok bővítése. (tornaszobai, udvari).
- A szabadban való tartózkodás mozgásprogramjai (edző mozgások, udvari, játszótéri játékok, séták, kirándulások egészségvédő programjai).
- Csoportszobák díszítése, otthonossá tétele.
- Az óvoda udvarának higiéniája, udvari játéklehetőségek tárházának folyamatos bővítése.
- Az óvoda balesetveszélyeinek kiiktatása (a játékeszközök rendszeres ellenőrzése).

- Óvodánk környezetvédő programjai (Föld napja, Állatok, Víz világnapja, Madarak és fák napja).
- Szülők egészségnevelési tájékoztatása szülői értekezlet keretében.
- Óvodai „nyílt napok”.
- Óvodai egészségnapok szervezésében a szülők bevonása, gyűjtőmunka (gyógynövények, teák, ételek,
- A szülők számára egészségnevelési kiadványok, tájékoztatók ajánlása.
- Az egészségnevelési módszerek és eszközök továbbfejlesztése
- Az egészségnapok, továbbfejlesztése, új ötletekkel, programokkal.
- Az egészséges életmódot propagáló eszközök, felszerelések, kiadványok, játékok beszerzése, illetve a gyerekekkel közösen elkészítése. (társasjátékok, kirakók, stb.).
- Az egészségügyi dolgozók bekapcsolódása az óvodai programba
- Az óvodai egészségnevelés tartalmi – módszertani kérdéseinek elemzése az óvoda orvosával és védőnőjével közösen.
- Az óvónő és a védőnő együttműködésének szervezetté tétele, az egészségügyi és iskolaérettségi vizsgálatok előkészítése, és az eredmények felhasználása a mindennapos nevelőmunkában.

Az orvosi, és (önálló) védőnői tanácsadás szélesítése, szervezetté tétele.

III. sz. melléklet

A felhasznált irodalom jegyzéke

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alap programjáról
- Porkolábné Dr.Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában
Alex typo Budapest 1992.
- Porkolábné Dr.Balogh Katalin: Komplex prevenciós óvodai program
Budapest 1996.
- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan?
Nat.Tan. sorozat Budapest OKI. 1996.
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel.
J.N.Sz.M. Pedagógiai Intézet 1997.
- Balázné Szűcs Judit: Az EMBER, aki óvodás
- Mérey Ferenc – V.Binet Ágnes: Gyermeklélektan
Gondolat Kiadó Budapest 1978.
- Zilahy Józsefné- Stöckert Károlyné: Dr.Ráczné Dr.Főző Klára: Óvodai
nevelés játékkal, mesével. Eötvös Könyvkiadó Budapest 1997.
- Varanka Zoltánné: Az óvodai nevelés és tanulás tervezése a csoportnaplóban.
LITOGRAPH Kft. 1997.
- Vekerdy Tamás: Kicsikről nagyoknak.
Park kiadó 1996.
- Dr.Gósy Mária: Beszéd és beszédviselkedés az óvodában.
Regiszter Kiadó Kft. 1993.
- Vargáné Szabó Györgyi: Epochális rendszerű tanulási folyamat.
Debrecen 1994.
- Dankó Ervinné dr. – dr. Pereszlényi Éva: Módszertani útmutató
ALCIUS Bt. 1998.-Fábián Katalin: Tevékenységközpontú nevelési program. Miskolc 1996